

HRVATSKI VOJNIK

Broj 119. Godina III. 5. siječnja 2007. www.hrvatski-vojn timer.hr BESPLATNI PRIMJERAK

€ 2,10 • CAD 3,00 • AUD 3,30 • USA 2,00 • CHF 3,50 • SLO € 1,79 • SIT 430,00 • SEK 17,00 • NOK 17,00 • DKK 15,50 • GBP 1,30

Ispraćaj 2. HRV OMLT-a i 2. pješačkog voda u misiju ISAF

US Navy

PLYMOUTH

Pad s podmornice, dvojica poginula

Pri odlasku američke podmornice USS Minneapolis-Saint Paul iz luke Devonport u engleskom gradu Plymouthu 29. prosinca četvorica članova posade pali su u more. Unatoč brzoj intervenciji britanske obalne straže, dočasnici Thomasu E. Higginsu (45) i Michaelu J. Holtzu (30) nije pomoglo niti umjetno disanje: nastradali su u hladnom i valovitom moru. Iako su uzroci nesreće još pod istragom, lokalni policijski glasnogovornik rekao je za France-Pressu da je "podmornicu pri odlasku preplavio veliki val". Vrijeme je u tim trenucima bilo izrazito nepovoljno, s kišicom, i naglim udarima vjetra.

ISLAMABAD

Novogodišnja nuklearna prevencija

Indija i Pakistan prvog su dana nove godine već *tradicionalno* izmijenile popise svojih nuklearnih postrojenja. Sporazum koji je to utanačio sklopljen je još 1988., službeno usvojen 1991., a prvi put ostvaren 1. siječnja 1992.. Njime se, kako navodi agencija AFP, dvije azijske zemlje "obuzdavaju od napada na nuklearna postrojenja u slučaju rata". Također, 2005. godine uspostavljena je i telefonska *vruća linija* između odgovornih tijela Indije i Pakistana koja također služi prevenciji nuklearnog sukoba.

CAMP ARIFJAN

Sportaši kod inženjeraca

US DoD

Pripadnike 863. inženjerskog odjeljenja američke kopnene vojske 1. su siječnja u bazi Camp Arifjan u Kuvajtu posjetila dvojica bivših igrača američkog nogometa Jim McMahon i Kevin Butler. Riječ je o velikim imenima tog sporta, osvajačima Superbowla s Chicago Bearsima 1985. godine. Posjet je bio u sklopu programa kojim poznate osobe vojnicima raspoređenima izvan SAD-a u kriznim područjima žele izraziti priznanje za ono što čine. Inače, sa sportašima su u društvu bili i poznati TV-voditelj Dave Price i glumica Karri Turner. Tijekom trodnevne turneje po Kuvajtu i Iraku, posjetili su 12 različitih vojnih baza.

KABUL

Afganistanci bolji od Britanaca

MOB UK

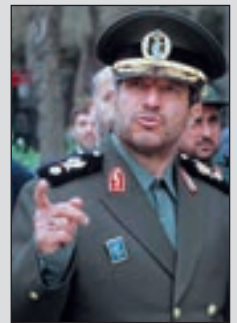
Kriket je nama nepoznat sport s pravim britanskim obilježjem, ali ga znaju i drugi igrati. Naime, u meču održanom u provinciji Helmand u Južnom Afganistanu, momčad Afganistanske nacionalne armije *do nogu* je potukla kolege iz britanske 45. koman-

doske grupe Kraljevskih marinaca. Naravno, riječ je prije svega bila o prijateljskom egzibicijskom meču, održanom 31. prosinca prošle godine. Povod nije bio samo ispraćaj 2006., nego i Islamski eidski festival koji je trajao od 30. prosinca do 1. siječnja. Rezultat nećemo navesti jer sumnjamo da bi i nekoliko naših čitatelja razumjelo tijekom i bodovanje u ovoj igri...

TEHERAN

Neučinkovite sankcije

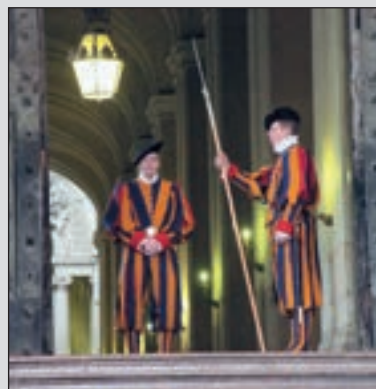
Iranski ministar obrane Mostafa Mohamad Najjar 29. prosinca izjavio je da smatra UN-ove sankcije "psihološkim ratom koji neće imati učinka na iransku namjensku industriju". Podsjetimo, Vijeće sigurnosti UN-a zabranilo je Iranu uvoz i izvoz osjetljivih nuklearnih materijala i tehnologije, kao i sustava za opsluživanje balističkih projektila. Najjar je objasnio da njegova država proizvodi nekoliko proizvoda na različitim poljima, a "svi su oni domaći i ne trebaju *pomoć* izvana". Ministar se nije posebno osvrnuo na proizvodnju projektila, ali je rekao da sve što trebaju iranske oružane snage može biti učinjeno u Islamskoj Republici.

RIM

Problemi u Vatikanu

Tiskovina Independent je objavila da u papinskoj švicarskoj gardi vlada veliko nezadovoljstvo zbog postupaka novog zapovjednika, brigadira Elmara Madera. Najviše prigovaraju njegovim dvostrukim standardima. Naime, Mader je zabranio svojim postrojbama organizaciju tradicionalnih blagdanskih zabava i propisao *policijski sat*, a sam liježe kasno i uživa u blagdanskom ozračju, piše u članku. Također, jedan anonimni gardist se požalio da je zapovjednik *konfiscirao* većinu boca iz sanduka s dobrim švicarskim vi-

nom koji je jedan simpatizer darovao gardistima. "Dobili smo 25 boca, a kad smo se vratili sa zadaće, u mojoj sobi ostalo ih je samo pet. Ostalih 20 zaplijenjeno je po nalogu zapovjednika, očito za njegovu vlastitu uporabu", rekao je Švicarac. Independent na kraju teksta navodi da je brigadir Mader negirao sve optužbe.

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović

(zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika: Vesna Pintarić

(vpintar@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za Internet:

Toma Vlašić (toma.vlastic@morh.hr)

Izvršni urednik: Mario Galić

(mario.galic@morh.hr)

Urednici i novinari: Marija Alvir,

(marija.alvir@morh.hr), Leida Parlov,

Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)

(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 4568-041

Lektori: Danica Pajić, Gordana Jelavić,

Milenka Pervan Stipić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 4568-699;

fax: 4551-852

Pretplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informira-

nje), devizni račun u Zagrebačkoj banci

30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.,

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:

Služba za odnose s javnošću i informiranje),

žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj

165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pret-

platnike da nakon uplate kopiju uplatnice

pošalju na adresu TISAK trgovačko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.

AKD Tisak:

AKD Agencija za komercijalnu

djelatnost d.o.o., Zagreb, Savska 31

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.

252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

http://www.hrvatski-vojniki.hr

E-mail: hrvojniki@morh.hr

Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2007.

Novinarski prilozii objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH

IZ SADRŽAJA

Brigadir Rajko Dumančić, zamjenik direktora i načelnik stožera RACVIAC-a

RACVIAC je regionalno središte za pomoć u provedbi međunarodnih ugovora iz područja kontrole naoružanja. U skladu s tim mi se bavimo organizacijom seminara, tečajeva i radionica koje bi trebale pomoći zemljama jugoistočne Europe...

Strana 4

Ispraćaj 2. HRV OMLT-a i 2. pješачkog voda u misiju ISAF

U ovoj rotaciji u Afganistan odlazi ukupno 69 pripadnika Hrvatske vojske i to 27 pripadnika OMLT-a i 42 pripadnika pješачkog voda

Strana 7

Drugi hrvatski medicinski tim nakon povratka iz misije ISAF

Liječnik opće medicine natporučnik Zoran Čakić i medicinski tehničari narednik Boris Ledničar, skupnik Stipo Sikirić i narednik Karolj Mikuš članovi su drugog medicinskog tima koji su u Afganistanu bili od veljače do sredine rujna...

Strana 10

Suvremeni protubrodski projektili

Većina suvremenih protubrodskih projektila svoje podrijetlo vuče još iz doba Hladnog rata jer je raspadom Sovjetskog Saveza i komunističkog bloka njihov razvoj naglo usporen

Strana 22

Naslovnicu snimio Davor KIRIN
Sliku na 28. stranici snimio Davor KIRIN

brigadir Rajko DUMANČIĆ

zamjenik direktora
i načelnik stožera RACVIAC-a

- RACVIAC je regionalno središte za pomoć u provedbi međunarodnih ugovora iz područja kontrole naoružanja
- Cjelokupni rad RACVIAC-a nadzire Multinacionalna savjetodavna skupina (MAG) koja je sastavljena od po jednog predstavnika iz svake zemlje članice
- Trenutačno RACVIAC ima 23 zemlje članice
- RACVIAC-ov plan rada godišnje uključuje više od 30 aktivnosti
- Dosad je kroz RACVIAC prošlo više od 3000 sudionika iz svih zemalja jugoistočne Europe i šire

RACVIAC - središte zdravih odnosa i razumijevanja među zemljama u regiji

RACVIAC je regionalno središte za pomoć u provedbi međunarodnih ugovora iz područja kontrole naoružanja. U skladu s tim mi se bavimo organizacijom seminara, tečajeva i radionica koje bi trebale pomoći zemljama jugoistočne Europe u provedbi potpisanih međunarodnih ugovora iz područja kontrole naoružanja, reformi sigurnosnog sektora i najnovije prenamjeni obrane. RACVIAC-ov plan rada godišnje uključuje više od 30 aktivnosti. Iz Hrvatske je u RACVIAC-u uposljeno osam djelatnika MORH-a te lokalno osoblje

— Leida PARLOV, snimila Mirela DASOVIĆ —

Iako RACVIAC u Hrvatskoj djeluje već šest godina još uvijek ima dosta onih koji zapravo ne znaju koja je njegova funkcija i koje je značenje te diplomatske misije za Hrvatsku. Osnovan kao Središte za pomoć u provedbi međunarodnih ugovora iz područja kontrole naoružanja, RACVIAC je s vremenom postao svojevrsni forum za razmatranje vojnopolitičkih i sigurnosnih pitanja. Osim što uvelike pridonosi boljem razumijevanju među zemljama u regiji, RACVIAC je za Hrvatsku i jedan od važnih čimbenika na njezinom putu ka euroatlantskim asocijacijama. Kako bismo doznali nešto više o aktivnostima, te mjestu i ulozi naših djelatnika u RACVIAC-u razgovarali smo sa zamjenikom direktora i načelnikom stožera RACVIAC-a brigadirom Rajkom Dumančićem koji se vojnom diplomacijom bavi još od 1994., odnosno od samih njezinih začetaka kod nas. Na sadašnju je

dužnost došao 2005. s mjesta vojnog izaslanika u Budimpešti na kojem je proveo gotovo pet godina. Brigadir Dumančić u RACVIAC-u predstavlja našu zemlju, ali i sam RACVIAC te priznaje da mu je, iako je u vojnoj diplomaciji već 12 godina, to bio izazov, ali i čast.

S obzirom na to da ste zaduženi za organizaciju rada u RACVIAC-u možete li nam pojasniti koja je njegova glavna zadaća i kako on funkcionira?

RACVIAC nije, kao što to mnogi i nakon šest godina misle, zadužen za kontrolu naoružanja u skladu s propisanim sporazumima. Za to su zadužena verifikacijska središta zemalja članica. RACVIAC je regionalno središte za pomoć u provedbi međunarodnih ugovora iz područja kontrole naoružanja. U skladu s tim mi se bavimo organizacijom seminara, tečajeva i radionica koje bi trebale po-

moći zemljama jugoistočne Europe u provedbi potpisanih međunarodnih ugovora iz područja kontrole naoružanja, reformi sigurnosnog sektora i najnovije prenamjeni obrane.

RACVIAC se sastoji od tri odjela i to: Odjela za dijalog i suradnju, Odjela za trening i verifikaciju i relativno novog Odjela za prenamjenu obrane. Ostali odjeli i odsjeci kao što su primjerice Odjel za potporu, Odsjek veze i koordinacije i drugi su u potpori ta tri glavna odjela.

Cjelokupni rad RACVIAC-a nadzire Multinacionalna savjetodavna skupina (MAG) koja je sastavljena od po jednog predstavnika iz svake zemlje članice. Istaknuo bih da je RACVIAC mjesto gdje se razvijaju zdravi odnosi među zemljama u regiji te da on uvelike pridonosi njihovom boljem razumijevanju. RACVIAC i naš angažman u njemu je zasigurno jedan od bitnih čimbenika na našem putu ka euroatlantskim asocijacijama.

Koliko trenutačno RACVIAC ima članica i jeste li zadovoljni zanimanjem koje za njegov rad pokazuju druge zemlje ?

Trenutačno RACVIAC ima 23 zemlje članice, dok Kanada, Poljska, SAD, Slovačka, Španjolska i Ukrajina imaju status promatrača. To znači da mogu sudjelovati na našim seminarima, tečajevima i polugodišnjim konferencijama, ali namaju pravo glasa za donošenje nekih odluka. Koliko je zanimanje zemalja za rad RACVIAC-a najbolje pokazuje činjenica da su na našoj posljednjoj polugodišnjoj konferenciji koja je održana u listopadu tri nove zemlje postale punopravne članice i to: Češka, Danska i Švedska, dok je Slovačka dobila status promatrača. Postoje i još neke druge zemlje koje pokazuju zanimanje za rad RACVIAC-a i to Litva i Švicarska, te Crna Gora koja se upravo u RACVIAC-u predstavila kao novonastala država te je iskazala zanimanje za budućim punopravnim članstvom.

Koliko RACVIAC godišnje provodi aktivnosti i o kojim je aktivnostima riječ?

RACVIAC-ov plan rada godišnje uključuje više od 30 aktivnosti. Riječ je o seminarima, tečajevima, radionicama, a godišnje se održe i dva sastanka MAG-a. Ne smijemo zanemariti činjenicu da RACVIAC svoje domaćinstvo pruža i brojnim međunarodnim organizacijama s kojima suradjujemo, kao i veleposlanstvima zemalja članica za provedbu neke od njihovih aktivnosti. Broj aktivnosti smo poprilično povećali, a dijalog i suradnja o vojnopoličkim i sigurnosnim pitanjima postali su dominantniji od same obuke u području kontrole naoružanja. Naglasak je tako, uz projekt prenamjene obrane, stavljen i na cjelokupnu reformu sigurnosnog sektora koja uključuje i obrambene reforme, zatim na problematiku iz područja europske sigurnosti i obrambene politike, sigurnosti granica i dr. Od ove smo godine prvi put krenuli i s okupljanjem studenata i profesora s fakulteta političkih znanosti iz cijele Europe s namjerom razmjene gledišta i informacija vezanih uz sigurnost i stabilnost novih mladih naraštaja u regiji, te o trenutačnoj situaciji o pitanjima proširenja

NATO-a i EU-a. Inače, cjelokupni program RACVIAC-a može se naći na našoj web stranici, a naši djelatnici koji su zainteresirani za sudjelovanje u nekoj od naših aktivnosti trebaju kontaktirati Verifikacijsko središte MORH-a koje je ustvari naš kontakt

Od početka rada RACVIAC-a Hrvatska i Njemačka su bili njegovi glavni sponzori. Hrvatska je osiguravala, a i dalje osigurava infrastrukturu i pokriva troškove tekućeg održavanja bez čega RACVIAC ne bi mogao funkcionirati. U prve tri godine Njemačka je financirala sve operativne troškove, a od 2004. u financiranje se uključila i većina ostalih zemalja članica

između MORH-a i RACVIAC-a. Dodaj da je kroz RACVIAC prošlo više od 3000 sudionika iz svih zemalja jugoistočne Europe i šire.

Jedan od trenutačno najvažnijih projekata koji provodite je prenamjena obrane. Možete li nam reći koja je uloga Hrvatske u tom projektu i u čemu je njegovo značenje za zemlje jugoistočne Europe?

Od srpnja 2005. MAG, naše nadzorno i savjetodavno tijelo, na inicijativu Procesu suradnje zemalja jugoistočne Europe (SEECF), dodijelilo je RACVIAC-u novi projekt poznat kao prenamjena obrane, odnosno "Defense Conversion". Između ostalih, zahvaljujući hrvatskim iskustvima iz područja prekvalifikacije osoblja poznatog kao SPECTRA, Hrvatska je dobila predsjedanje prvom Radnom skupinom za smanjenje, odnosno prekvalifikaciju vojnog osoblja za civilnu karijeru. Taj projekt obuhvaća još dvije radne skupine i to drugu koja se bavi prenamjenom vojnih objekata i baza u civilne svrhe i treću Radnu skupinu koja se bavi prenamjenom i smanjenjem vojne industrije. Tematika prenamjene obrane je vrlo važna i našem OS-u i Republici Hrvatskoj na njezinom putu ka približavanju euroatlantskim asocijacijama, a posebna pozornost pridaje se pronalasku odgovora kako da vojnici

i nakon završetka vojne karijere bude koristan i produktivan. Veliko zanimanje za projekt prenamjene obrane pokazale su i druge zemlje, primjerice Albanija, Bugarska, Bosna i Hercegovina, Moldavija... te se išlo na to da RACVIAC za taj projekt dobije još jedan jednogodišnji mandat. Prenamjena obrane je široko područje koje će uvijek biti aktualno jer valja reći da, pogotovo kad je riječ o tranziciji osoblja, to nije samo problem ministarstva obrane nego zemlje u cjelini. RACVIAC je u taj projekt uključio renomirane stručnjake iz cijelog svijeta koji se bave tom problematikom.

Na koji se način RACVIAC financira, koliko iznosi njegov godišnji proračun i kako Hrvatska sudjeluje u financiranju RACVIAC-a?

Od početka rada RACVIAC-a Hrvatska i Njemačka su bili njegovi glavni sponzori. Hrvatska je osiguravala, a i dalje osigurava infrastrukturu i pokriva troškove tekućeg održavanja bez čega RACVIAC ne bi mogao funkcionirati. U prve tri godine Njemačka je financirala sve operativne troškove, a od 2004. u financiranje se uključila i većina ostalih zemalja članica. Osim financijskih doprinosa druge države rad RACVIAC-a pomažu i u obliku sponzoriranja osoblja RACVIAC-a iz određenih zemalja u regiji, osiguranja predavača, instruktora, opreme ili pružanja domaćinstava RACVIAC-ovim aktivnostima u svojoj zemlji. Godišnji proračun RACVIAC-a iznosi oko 850.000 EUR i to je iznos s kojim RACVIAC može funkcionirati. No moram napomenuti da u taj iznos nisu uključene plaće. Svaka država plaća svoje osoblje, a samo jedan mali dio, tzv. Local staff, financira RACVIAC iz svog proračuna.

RACVIAC je zahvalan MORH-u na infrastrukturi koja mu je dana na uporabu, a i MORH cijeni doprinos RACVIAC-a na osuvremenjavanju postojećih kapaciteta.

Koliko naših djelatnika radi u RACVIAC-u i na kojim poslovima ?

Stalno zaposleno osoblje u RACVIAC-u trenutačno osigurava 15 zemalja članica. Iz Hrvatske je u RACVIAC-u uposleno osam djelatnika MORH-a te lokalno osoblje koje je

angažirano s tržišta rada. Osim mene kao zamjenika direktora RACVIAC-a, Hrvatska još popunjava mjesto direktora za tranziciju vojnog osoblja i časnika za tranziciju vojnog osoblja u Odsjeku za prenamjenu obrane, časnika za operativne poslove, časnika za odnose s javnošću i medije, te tri vozača.

Je li taj broj konstantan ili se on mijenja iz godine u godinu?

U početku ustrojavanja RACVIAC-a svaka zemlja članica izjasnila se za popunjavanje određenih mjesta u ustroju RACVIAC-a te se tog pravila u načelu i drže. U tom kontekstu se i Republika Hrvatska obvezala popunjavati određena mjesta u RACVIAC-u. Mandat osoblja RACVIAC-a ovisi o pravnoj regulativi zemlje iz koje osoblje dolazi i najčešće traje dvije do tri godine. Ako neka zemlja ne može poslati zamjenu to se mjesto otvara za nominaciju svim zemljama članicama u skladu s njihovim interesima i mogućnostima. Hrvatska ima diskrecijsko pravo popunjavanja mjesta zamjenika direktora RACVIAC-a koji je ujedno i načelnik stožera, ali naravno uz uvjet da direktor u isto vrijeme ne dolazi iz Hrvatske.

Kakva su primanja naših djelatnika koji su angažirani u RACVIAC-u, odnosno imaju li kakve dodatke na plaću s obzirom na to da rade u diplomatskoj misiji?

Trenutačna primanja naših djelatnika u RACVIAC-u ista su kao i primanja ostalih djelatnika u MORH-u, odnosno u skladu s Pravilnikom o plaćama djelatnika MORH-a. MORH je obećao da će se uskoro definirati određeni dodatak na plaće djelatnicima RACVIAC-a kao međunarodnoj organizaciji, što on u punom smislu te riječi i jest. Mislim da bi to bila dobra motivacija hrvatskom osoblju za dolazak u RACVIAC jer, moram priznati, da bez toga, a s obzirom na zahtjevanu razinu stručnosti, sposobnosti i znanja engleskog jezika možemo naići na problem prilikom budućeg

popunjavanja hrvatskih mjesta u RACVIAC-u.

Kako se djelatnici MORH-a (časnici, dočasnici) mogu kandidirati za mjesto u RACVIAC-u?

Mandat za hrvatsko osoblje u RACVIAC-u je dvije godine s mogućnošću produženja još godinu dana. Kandidat se mogu sve djelatne osobe po objavi internog natječaja u Hrvatskom vojniku ili na web stranici MORH-a. Jedan od osnovnih uvjeta za rad u RACVIAC-u je naravno poznavanje engleskog jezika i to razina STANAG 3333 budući da je to službeni jezik RACVIAC-a te je sva dokumentacija i korespondencija na engleskom jeziku. Uz to trebaju poznavati međunarodne ugovore, problematiku koja se tiče kontrole naoružanja, sigurnosti i moraju poznavati propise o prenamjeni obrane.

Što naši časnici i dočasnici dobivaju radeći u RACVIAC-u?

Najveća dobit za hrvatske časnike i dočasnike, posebice za one koji se jednog dana vide u nekom multinaционалном zapovjedništvu NATO-a, je to što rade u međunarodnom okruženju i po međunarodnim standardima. Stoga mislim da bi se Hrvatska trebala više koristiti činjenicom da u svom dvorištu ima jednu takvu međunarodnu vojnu organizaciju gdje uz minimalne troškove može poučavati ljude za rad u međunarodnom okruž-

enju, te bi trebala slati što više sudionika na naše seminare i tečajeve a sve u svrhu što bržeg ispunjavanja pruzetih obveza za naš ulazak u EU i NATO. Na taj bi način i RACVIAC također pridonio bržem osposobljavanju budućih hrvatskih časnika za rad u multinaционалним zapovjedništvima te bismo izbjegli probleme nekih mlađih zemalja članica NATO-a koje su nakon slanja osposobljenih časnika na NATO dužnosti izvan zemlje naišle na nedostatak stručnog kadra u svojoj zemlji.

Kako surađujete sa Središtem za međunarodne vojne operacije koje je također smješteno u vojarni "Vitez Damir Martić"?

Suradnja sa Središtem za međunarodne vojne operacije uvijek je bila vrlo dobra. Koristimo se zajedničkim prostorijama hotela Rakitje, restoranom, učionicama te usuglašavamo i godišnje planove aktivnosti kako ne bi došlo do preopterećenja kapaciteta.

Je li RACVIAC otvoren za stažiranje studenata, odnosno vježbenika budući da im je to jedinstvena prilika upoznat rad jedne međunarodne vojne organizacije smještene u Zagrebu?

RACVIAC je otvoren za sve studente, volontere koji žele steći iskustvo u jednoj specifičnoj međunarodnoj vojnoj instituciji kao što je RACVIAC. Već smo imali dvoje studenata koji su volontirali nekoliko mjeseci u našem Odjelu za odnose s javnošću. Nazočili su i seminarima koje smo provodili, a bili su im dostupni i svi temeljni dokumenti koji definiraju rad RACVIAC-a. Koliko sam upoznat trenutačno je još nekoliko studenata s Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu, s kojima, istaknuo bih, imamo jako dobro suradnju, koji će praksu odraditi u RACVIAC-u. RACVIAC ne provodi klasični pripravnčki staž jer to nije definirano našim standardnim operativnim postupcima, ali ne znači da možda u neko dogledno vrijeme nećemo ponuditi i tu mogućnost. ■

Ispraćaj 2. HRV OMLT-a i 2. pješačkog voda u misiju ISAF

snimio D. KIRIN

U varaždinskoj vojarni "Ivan V. Drašković" 2. siječnja održana je prigodna svečanost u povodu odlaska 2. HRV OMLT-a i 2. HRV INF TF u mirovnu misiju ISAF u Afganistan.

U ovoj rotaciji u Afganistan odlazi ukupno 69 pripadnika Hrvatske vojske i to 27 pripadnika OMLT-a i 42 pripadnika pješačkog voda. Uz članove obitelji na ispraćaju u Varaždinu su bili i izaslanik Predsjednika RH načelnik GS-a general zborna Josip Lucić, izaslanik ministra obrane Igor Pokaz, zapovjednik HKoV-a general pukovnik Marijan Mareković te drugi visoki časnici OS-a i najviši predstavnici županijske i lokalne vlasti. "Vaša zadaća u Afganistanu je jasna; pomažući afganistanskom narodu i državnim institucijama Afganistana pomažete legitimnoj i demokratski izabranoj vlasti da osigura normalan i siguran život svom narodu", kazao je general Mareković. Pomoćnik ministra obrane Igor

Pokaz je kazao kako naši vojnici u Afganistanu obavljaju širok spektar zadaća među kojima je najzahtjevnija mentoriranje pripadnika ANA-e koju obavljaju pripadnici OMLT-a. Napomenuo je i kako našim angažma-

U sklopu priprema za odlazak u misiju ISAF pripadnici 2. HRV OMLT posjetili su 20. prosinca Zapovjedništvo HKoV-a, Vojni ordinarijat i sjedište islamske zajednice u Zagrebu. U Vojnom ordinarijatu primio ih je vojni biskup mons. Juraj Jezerinac koji im je udijelio biskupski blagoslov, a potom su se, predvođeni mons. Josipom Šantićem, sastali s predstavnicima islamske zajednice. U iscrpnom izlaganju poštovani Azis efendija Hasanović upoznao je naše mirovnjake sa značajkama i posebnostima nacionalnog razvoja te uvjetima življenja i djelovanja naroda u Afganistanu.

I. MATOŠEVIĆ

nom u Afganistanu pokazujemo da smo zrela demokracija te da smo svjesni svoje odgovornosti u svijetu. Sve najbolje pripadnicima OS-a koji odlaze u Afganistan poželio je i general Lucić. "Već četiri godine pripadnici OS-a savjesno i kvalitetno ispunjavaju sve svoje zadaće u mirovnoj misiji u Afganistanu", kazao je general Lucić te istaknuo kako je vojnički posao odgovoran, ali da on nije prisila nego osobni izbor. Napomenuvši kako svi koji odlaze u mirovne misije nemaju odgovornost samo prema sebi nego i prema svojoj domovini i svojoj obitelji, general Lucić je našim mirovnjacima poručio da u svakom trenutku paze na svoje postupanje i okruženje te da budu u potpunosti vojnički mirni, profesionalni, čvrsti, odgovorni te da časno i hrabro obavljaju svoje dužnosti.

L. PARLOV

Prisegnuo novi viši vojnostegovni tužitelj

Novoimenovani viši vojnostegovni tužitelj pukovnik Ivan Gašparović položio je 22. prosinca svečanu prisegu u nazočnosti ministra obrane Berislava Rončevića i zamjenika načelnika GS OSRH-a general pukovnika Slavka Barića te tajnika MORH-a Petra Baraća i tajnika Kabineta ministra brigadira Zdravka Klanca.

Čestitajući prisežniku, ministar Rončević istaknuo je važnost vojnostegovnog tužiteljstva, napominjući da je stega u vojnom sustavu posebno apostrofirana. "Vojna stega podržala je ovaj sustav i kad je bilo najteže", zaključio je, dodajući da su svi unutar MORH-a i OSRH-a dužni dati svoj doprinos u održavanju i izgradnji sustavnih vri-

jednosti kojima obrambeni sektor i Oružane snage teže od svog ustrojanja. Pukovnik Gašparović zahvalio je na pokazanom povjerenju, istaknuvši pritom da će povjerenju mu dužnost obnašati profesionalno i odgovorno u skladu sa zakonima i propisima OSRH-a.

M. ALVIR

snimio T. BRANDT

Norveška pomoć MORH-u

Veleposlanica Kraljevine Norveške Elisabeth Walaas posjetila je 22. prosinca MORH te je državnom tajniku Mati Rabotegu uručila obavijest o donaciji za Projekt reintegracije izdvojenog osoblja MORH-a i OSRH (PRIOM).

Riječ je o oko 1,8 milijuna USD koje norveško Ministarstvo vanjskih poslova donira MORH-u za provođenje Programa tranzicije i zbrinjavanja izdvojenog osoblja (SPECTRA), a u tu su svrhu u protekle tri godine Norvežani već donirali više od 4,6 milijuna USD, na čemu im je državni tajnik MORH-a posebno zahvalio. Izražavajući zahvalnost i za ovu donaciju, Raboteg je istaknuo da su dosad donirana sredstva kvalitetno utrošena u cilju zbrinjavanja izdvojenog osoblja MORH-a i OSRH-a, dodavši da je tim sredstvima izravno potpomognuto 1772 korisnika programa SPECTRA, odnosno projekta PRIOM. Ujedno je izrazio zadovoljstvo suradnjom s Internacionalnom organizacijom za migracije koja je posredovala u realizaciji norveške pomoći MORH-u, a čiju je ulogu istaknula i veleposlanica Walaas. U razgovoru s načelnikom Odjela tranzicije bojnikom Zvonkom Popovićem dogovorena je daljnja suradnja radi potpore našim Oružanim snagama i obrambenom sustavu.

M. ALVIR

Satnik Branko Magđinski darovao krv više od stotinu puta

Možda sam danas nekom spasio život

"Svaki čovjek mora biti svjestan da će možda njegov život jednom ovisiti o plemenitosti i humanosti drugoga. Misao- možda sam danas nekome spasio život- glavna je krilatica nas darivatelja"

— Leida PARLOV, snimio Davor KIRIN —

ne grupe A. Krv im je žurno trebala za pacijenticu koja je imala unutarnje krvarenje. Javilo se nas desetak, a liječnik je izabrao šestoricu. Izravnim davanjem krvi s ruke na ruku održavali smo tu ženu na životu više od pola sata dok nije došlo vozilo koje je dopremilo krv. Nikad nisam saznao o kome je bila riječ. Ali to mi nije ni bilo bitno. Činjenica da sam nekom spasio život bila je dovoljna".

Ni nakon što je sto prvi put darovao krv, Branko ne odustaje. Kaže da će krv darivati sve dok mu to dopušta zdravstveno stanje i zakonske mogućnosti. A po zakonu je to do 65. godine života, iako, to podupire i naš sugovornik, postoje i naznake da se ta granica podigne. Ali, isto tako mu je i želja animirati što veći broj mladih ljudi da se priključe humanoj i plemenitoj obitelji darivatelja krvi te

I ma li išta humanije i plemenitije od darivanja kojim nepoznatom i nemoćnom čovjeku pomazemo u njegovom izlječenju i vraćamo ga u život. A, upravo takav je čin darivanja krvi. Svakim darivanjem krvi darujemo dio sebe, a satnik Branko Magđinski, časnik za izobrazbu časnika u ZIO-u HKoV-a koji je u HV-u od godine 1991. to je dosad učinio više od stotinu puta. Iako ističe kako ima i onih koji su krv dali i 150 i 200 puta, njegova je humanost i plemenitost, ovijena plaštom skromnosti, itekako vrijedna pozornosti i divljenja.

Branko je prvi put darovao krv još kao gimnazijalac s nepunih osamnaest godina. Tada, kaže Branko, nije razmišljao o humanosti, već samo o opravdanom izostanku iz škole. Svijest o humanosti i plemenitosti tog čina javila se kad se zaposlio u autoškoli kao instruktor vožnje od kada je i postao stalni darivatelj. Stalni darivatelji su oni koji redovito daruju krv svaka tri mjeseca kako to propisuje zakon.

Iako se pokušavao i češće odzivati akcijama, to mu zbog vrlo rigoroznih kontrola nije "prošlo". "Tako mi je" kaže Branko "želja bila da 100-to davanje obavim na akciji darivanja koja je organizirana kod nas u MORH-u kad je krv darovao i ministar obrane. Ali, nažalost, kako mi od prethodnog darivanja nisu prošla tri mjeseca, nisam se uspio prošvercati tako da mi se želja da krv dam zajedno s ministrom nije ostvarila."

Na naše pitanje koje mu se darivanje krvi posebno urezalo u sjećanje satnik Magđinski je ispričao događaj od prije dvadesetak godina. "Bilo je to u Bjelovaru. Prolazio sam pored bolnice kad je na cestu istrčao liječnik i među slučajnim prolaznicima tražio potencijalne davatelje krv-

da se podigne postotak darivatelja koji je kod nas još uvijek manji od europskog prosjeka. S tom je plemenitom misijom započeo već sa svojim prvim darivanjem krvi, a i sada, kako kaže, uvijek kad ide darivati krv, nastoji povesti nekoga sa sobom prijatelja, kolegu, susjeda ili poznanika jer, kaže Branko, svjesnost o veličini i dobroti plemenitog i nesebičnog darivanja dijela sebe radi pomaganja drugoj osobi kojoj je krv potrebna mora biti usadena u svakoj zdravoj osobi. "Svaki čovjek mora biti svjestan da će možda njegov život jednom ovisiti o plemenitosti i humanosti drugoga. Misao - možda sam danas nekome spasio život - glavna je krilatica nas darivatelja" rekao je na kraju satnik Branko Magđinski kojem je želja da krv daruje bar 150 puta. E, pa i mi mu to želimo. ■

Obilježena 15. obljetnica 91. zb Zagreb

U 91. zb Zagreb 21. prosinca prigodno je proslavljena još jedna važna obljetnica, naime baza je proslavila petnaest godina svoga ustrojavanja i uspješnoga djelovanja.

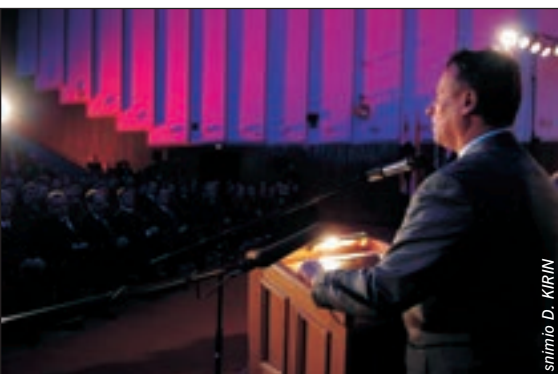
Ceremonija proslave počela je svečanim postrojavanjem svih postrojbi, a pregled postrojbi obavio je zapovjednik HRZ-a i PZO-a general bojnik Viktor Koprivnjak, koji je ujedno bio i izaslanik načelnika GS-a OSRH. Nazočnima su se prigodnim govorima obratili zapovjednik 91. zrakoplovne baze Zagreb brigadir Darko Cigrovski te general bojnik Viktor Koprivnjak. U svojim govorima osvrnuli su se na proteklih petnaest godina, tijekom kojih je 91. zb prošla težak put te dala, uistinu, velik doprinos ustrojavanju i djelovanju HRZ-a, posebice u Domovinskom ratu. Govornici su se osvrnuli i na uspjehe koje 91. zb bilježi i u poratnim godinama, uspješno obavljajući ne samo vojne zadatke nego i one koje su od golemog značaja za RH,

kao što su sudjelovanje u protupožarnoj borbi te pružanje potpore u prijevozu unesrećenih i bolesnih. Potom je uslijedilo svečano uručenje promaknuća, odličja, nagrada i pohvala pripadnicima baze.

Domaćini proslave potrudili su se da brojnim gostima ova obljetnica ostane u lijepom sjećanju, te su uz TT zbor prvi put priredili i jednu posebnost, a to je noćni letački program. Tijekom tog programa nastupili su helikopter Mi-8 MTV-1, borbeni avion MiG-21UMD a posebno atraktivno je bilo finale kada je transportni avion An-32B tijekom svog preleta izbacivao IC mamce, te tako priredio pravi mali vatromet na nebu.

I. SKENDEROVIĆ

snimio T. BRANDT

snimio D. KRIN

ZZIO proslavio 15. obljetnicu

U uvodnom govoru general Šundov je predstavio povjesnicu Zapovjedništva, kroz čije je različite oblike školovanja prošlo više od 30 800 vojnih i civilnih polaznika.

General Lucić, i sam nekadašnji zapovjednik ZZIO-a, osobito se prisjetio 1991. godine i početaka vojne izobrazbe, ali dao je i naglasak na budućnost, izrazivši uvjere-

nje da će naučenim znanjima i sposobnostima pripadnici sustava biti "spremni odgovoriti izazovima za hrvatskog vojnika u XXI. stoljeću".

Ministar Rončević upozorio je na činjenicu da i ZZIO poput mnogih drugih u sustavu ove godine slavi baš 15. obljetnicu, što znači "da su Hrvati svoje fizičke i intelektualne sposobnosti odmah stavili u službu obrane Hrvatske". "Između ostalog, odmah je prepoznana i vrijednost vojnog školovanja", istaknuo je Ron-

čević. Također, u osvrtu na današnje doba, ministar je spomenuo Dugoročni plan razvoja OSRH, koji vrlo važno mjesto daje upravo ljudima i njihovoj edukaciji: "Danas smo u mogućnosti mladim naraštajima ponuditi nastavu koja je uvjetima, kvalitetom i sadržajem ravnopravna onoj u državama koje imaju puno dulju tradiciju".

Savjetnik Predsjednika Republike Cvrtila je rekao da se na ovoj svečanosti ne obilježava samo 15 godina jedne institucije, nego cjelokupnog hrvatskog sustava vojnog obrazovanja. Istaknuo je da obrazovanje i obuka i danas zauzimaju jednako važno mjesto kao i u ratnim godinama.

Nakon održanih govora, uslijedila je objava promaknuća, te dodjela nagrada i pohvala.

D. VLAHOVIĆ

U Časničkom domu vojarne "Petar Zrinski" 20. prosinca održano je svečano obilježavanje 15. obljetnice istimenog Zapovjedništva za združenu izobrazbu i obuku.

Djelatnike zapovjedništva na čelu sa zapovjednikom general bojnikom Mirkom Šundovom, tom su prilikom posjetili brojni visoki gosti, uključujući i izaslanika Predsjednika RH Vlatka Cvrtila, ministra obrane Berislava Rončevića i načelnika GS-a generala zbora Josipa Lucića.

Izložba radova umirovljenih djelatnika MORH-a i GS-a

Između božićnih i novogodišnjih blagdana MORH-ova galerija "Zvonimir" bila je mjesto još jednog, mogli bismo reći, sada već tradicionalnog događanja.

Naime, dvadesetak bivših djelatnika MORH-a i GS-a predstavilo je oko šezdesetak svojih likovnih uradaka, crteža, akvarela, ulja, grafika, skulptura... Ovjekovječivši svoju težnju za umjetnošću, skladom i ljepotom na platnu i dajući je i drugima da u njoj uživaju, nekada aktivni vojni djelatnici, a sada umirovljeni, pokazali su nam kako njihovo likovno stvaralaštvo i umjetnički izražaj ničim nije prekinut, štoviše tek sada su našli dovoljno vremena da se posvete onome što ih je u likovnom smislu oduvijek privlačilo. Bila je to prigoda i za zajedničko druženje i upoznavanje, a vrlo dobar odaziv ujedno je jamstvo da će galerija "Zvonimir" i ubuduće biti otvorena za ovakva izlaganja.

Izložbu je u ime ministra obrane otvorila načelnica Službe za odnose s javnošću i informiranje MORH-a Marijana Klanac, a svi zainteresirani izložbu mogu razgledati do 19. siječnja.

M.V.

Drugi hrvatski medicinski tim nakon povratka iz misije ISAF

Cijene nas zbog naše profesionalnosti

Liječnik opće medicine natporučnik Zoran Čakić i medicinski tehničari narednik Boris Ledenačar, skupnik Stipo Sikirić i narednik Karolj Mikuš članovi su drugog medicinskog tima koji su u Afganistanu bili od veljače do sredine rujna. "Pokazali smo da je timski rad jedini način da se u Afganistanu nešto napravi i ponosan sam što smo ostvarili želje koje smo imali kad smo odlazili - napraviti posao ne dobro nego vrhunski i vratiti se živi i zdravi", ističu nakon povratka iz misije

Leida PARLOV, foto: Arhiva postrojbe

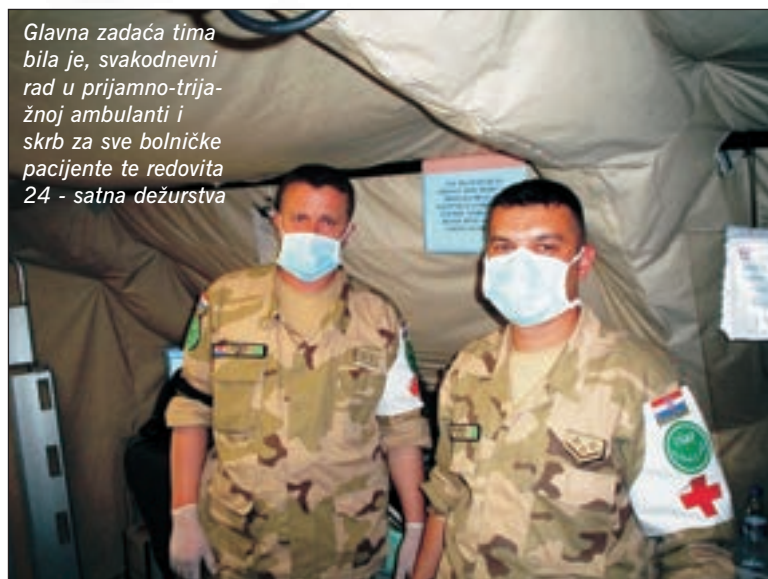
Naši zdravstveni djelatnici bili su angažirani kao dio združeneo hrvatsko-albansko-makedonskog medicinskog tima

dano iz perspektive njihove profesije, spoznali su i neke druge značajke te misije, osim one vojne. Jer oni su i vojnici i medicinari.

Združeni medicinski tim je, podsjetimo, dio grčke terenske bolnice jačine ROLL 2 + po NATO standardima u kojoj radi 80-ak ljudi. Glavna zadaća našeg tima bila je, svakodnevni rad u prijamno-trijažnoj ambulanti i skrb za sve bolničke pacijente te redovita 24 - satna dežurstva. Osim toga, bili su angažirani i na sanitetskom osiguranju razminiranja i Crash-crew dežurstvu, odnosno dežurstvu za potrebe međunarodne zračne luke u sklopu koje je i bolnica, te na MEDEVAC/CASEVAC zadaćama, odnosno odlasku helikopterom po bolesne i ozlijeđene i njihovom transportu do medicinske ustanove. Naravno sve prema utvrđenoj shemi. Najveći broj djelatnika bolnice su Grci. Uz njih i medicinske timove iz A3 u bolnici rade i medicinski timovi iz Mađarske i Bugarske. U prijamno-trijažnoj ambulanti najviše su prema riječima dr. Čakića radili s lokalnim stanovništvom čija je razina zdravstvenog zbrinjavanja vrlo niska. "Lokalno stanovništvo niz godina nije imalo organiziranu ni učinkovitu zdravstvenu zašti-

Uloga medicinske struke u međunarodnim mirovnim operacijama od neprocjenjivog je značenja. Tako je i kad je riječ o misiji ISAF u Afganistanu gdje su naši zdravstveni djelatnici angažirani kao dio združenog hrvatsko-albansko-makedonskog medicinskog tima definiranog Američko-jadranskom poveljom. Za samo nešto više od godinu dana naši su medicinari zahvaljujući svojoj profesionalnosti, znanju, iskustvima iz Domovinskog rata postali itekako prepoznatljivi u međunarodnim medicinskim vojnim krugovima. Uz to, ne manje bitno, je i to što ih cijeni i lokalno stanovništvo kojima pristupaju s poštovanjem što je važno kako bi se zadobilo njihovo povjerenje koje je jedan od glavnih preduvjeta da bi ih se uopće moglo liječiti.

Liječnik opće medicine natporučnik Zoran Čakić i medicinski tehničari narednik Boris Ledenačar, skupnik Stipo Sikirić i narednik Karolj Mikuš članovi su drugog medicinskog tima koji su u Afganistanu bili od veljače do sredine rujna. Rad u međunarodnom okruženju ocijenili su kao korisno i pozitivno iskustvo, a tijekom šestomjesečnog angažmana u Afganistanu, gle-

Glavna zadaća tima bila je, svakodnevni rad u prijamno-trijažnoj ambulanti i skrb za sve bolničke pacijente te redovita 24 - satna dežurstva

U prijamno-trijažnoj ambulanti najviše su radili s lokalnim stanovništvom čija je razina zdravstvenog zbrinjavanja vrlo niska

tu. Susretali smo se s najrazličitijim bolestima, a neke od njih poznavali smo samo iz literature. U bolnicu su nam dolazili i unesrećeni u minskim poljima među kojima je bilo i male djece", prisjeća se dr.

Čakić te napominje kako je jedan od problema bio i kako im uopće pristupiti i početi liječenje. "Oni očekuju da im pristupite s poštovanjem, te ako tako učinite vraćaju vam istom mjerom. Mi smo upravo u tome uspjeli i na to sam veoma ponosan. Pokazali smo im da poštujemo njihove običaje i tradiciju. Stekli smo njihovo povjerenje i vrlo rado su nam se povjeravali", rekao je dr. Čakić te istaknuo da smo kao mala zemlja ostavili itekako traga u međunarodnom okruženju.

U drugom dijelu misije imali su i pacijente nastradale u oružanim incidentima. "Najčešće su to bile ozljede od improviziranih minsko-eksplozivnih naprava kojima se napadaju konvoji i ozljede koje su uzrokovane ranjavanjem puščanim mecima", kazao je dr. Čakić. Njegov temeljni motiv za odlazak u misiju bio je profesionalni izazov. Već je imao radno iskustvo na hitnoj medicinskoj pomoći tako da mu rad u bolnici nije bila nikakva novost. "Želja mi je bila da vidim kako ću funkcionirati u međunarodnom okruženju", rekao je dr. Čakić.

Pripreme koje su prethodile odlasku u misiju naši su sugovornici ocijenili dobrima.

Skupnik Stipo Sikirić ističe kako je uz stručnu i vojnu pripremu za odlazak u misiju od iznimne važnosti i dobra psihološka priprema "Ako ste dobro pripremljeni i upoznati s onim što možete očekivati, rad u misiji vam može biti i bolji nego što ste mislili", priča skupnik Stipo koji je i prije odlaska imao iskustva u radu u bolnici. Najveća sa-

tisfakcija mu je bila što su u bolnici skrbili za domicilno stanovništvo, ali mu je i žao što im nisu mogli još više pomoći, pogotovo djeci. "Misija nije samo rad, stega i obveza. Bilo je i lijepih trenutaka, a može se dosta toga i naučiti", zaključio je skupnik Stipo te istaknuo kako je profesionalan rad u jednoj međunarodnoj misiji najbolja promocija oružanih snaga i države u cjelini.

I narednik Boris Ledenčar kaže kako je dobra psihofizička priprema od iznimne važnosti "Ako ste dobro pripremljeni ne razmišljate o tome što vam se može dogoditi. To je potpuno sporedna stvar", kaže narednik Ledenčar koji je htio vidjeti kako to drugi rade. Zadovoljan je suradnjom sa svojim kolegama iz drugih zemalja, a najteže mu se bilo priviknuti na klimu. Iako je jedan od motiva zbog kojih se narednik Karolj Mikuš odlučio za odlazak u Afganistan bila znatiželja, na kraju mu je angažman u misiji ISAF donio veliko profesionalno iskustvo.

Obveze prema bolnici imali su do posljednjeg dana tako da nisu ni stigli razmišljati o povratku kući. A sad kad su se vratili kažu da bi otišli ponovno, kao tim po mogućnosti u istom sastavu.

"Pokazali smo da je timski rad jedini način da se u Afganistanu nešto napravi i ponosan sam što smo ostvarili želje koje smo imali kad smo odlazili - napraviti posao ne dobro nego vrhunski i vratiti se živi i zdravi", zaključio je dr. Čakić. Po

svemu sudeći u tome su i uspjeli, a vjerujemo i da će im iskustva koja su stekli pomoći u njihovom daljnjem profesionalnom razvoju i napredovanju. ■

Hrvatsko izaslanstvo u posjetu medicinskom timu

U bolnicu su dolazili i unesrećeni u minskim poljima

Prvi hrvatski OMLT iz misije ISAF

U potpunosti ispunili očekivanja

Pripadnici 1. hrvatskog OMLT-a u potpunosti su ispunili očekivanja, i uspjeli na svojoj razini (razina satija/bojna) preuzeti obuku od američkih timova. Između ostalog, s pripadnicima 3. kandaka (bojne) 1. brigade 209. korpusa ANA-e proveli su intenzivnu, borbenu usredotočenu obuku, s težištem na borbenim drilovima

—Branko TIĆAC, foto: Arhiva postrojbe—

Prošlo je više od pet mjeseci od kad su pripadnici 1. hrvatskog OMLT-a došli u Afganistan.

Stoga je i vrijeme napraviti svojevrsnu rekapitulaciju dosad učinjenog, tim više što se bliži kraj njihove rotacije. „Vrijeme od pet mjeseci ipak je dugo za odvojenost od obitelji, doma i ostalog, ali, s druge strane prekratko da bi se odradilo sve ono što se od vas očekuje kad se negdje pojavite kao prvi u nekom novom programu, kao što je program OMLT za misiju ISAF“, kazao je prvi dočasnik 1. hrvatskog OMLT-a rezimirajući rad hrvatskih vojnika. Inače, radi pojašnjenja programom OMLT je predviđeno da ISAF, tj. NATO preuzme obuku afganistanske regularne vojske (ANA)

■ *Trenutak odmora tijekom ophodnje vozilima*

od instruktora američke vojske i njihovih timova za obuku (ETT).

Pripadnici 1. hrvatskog OMLT-a u potpunosti su ispunili očekivanja i uspjeli na svojoj razini (razina satija/bojna) preuzeti obuku od američkih timova. Između ostalog, s pripadnicima 3. kandaka (bojne) 1. brigade 209. korpusa ANA-e proveli su intenzivnu, borbenu usredotočenu obuku, s težištem na borbenim drilovima koji podupiru ratnu zadaću 3. kandaka: kretanje do dođira, reakcija na zasjedu, konvoj, reakcija na improvizirane eksplozivne naprave, mobilna nadzorna točka, okruženje i pretraga, i naravno uza sve to uvježbavan je i rad stožera kako bi sve skupa bilo kompatibilno s NATO-ovim standardima. S obzirom na opremu i dotadašnji stupanj uvježbanosti pripadnika kandaka, za pripadnike 1. hrvatskog OMLT-a bio je to prilično veliki zalogaj, a dokazalo se kako su naši momci sposobni odraditi

■ *Provjera prije odlaska u ophodnju*

sve postavljene zadaće. Ipak, najveći izazov bio je pridobiti povjerenje afganistanskih vojnika, dočasnika i časnika i dokazati im kako hrvatski vojnici, dočasnici i časnici imaju doista dovoljno iskustva i znanja kako bi ih mogli mentorirati. To se, naime, pokazalo iznimno bitnim jer, kako kaže prvi dočasnik „većina nikad nije čula za Hrvatsku, a eto, sa-

da se najednom iz te neznane im države pojavilo devet časnika i deset dočasnika, s namjerom da ih počnu uvježbavati, prethodno preuzevši tu zadaću od američkih instruktora, koji taj posao obavljaju već tri godine“ i dodaje kako su u tih proteklih, nešto više od pet mjeseci, u obavljanju mentorskih zadaća s 3. kandakom prošli velik dio sjevera Afganistana, a nekolicina ih je provela i dva i pol mjeseca na afganistanskom jugu, u pokrajini Kandahar. Uz to kaže kako ih je na jugu dočekala situacija koja je bila kompliciranija od one na sjeveru jer su tu djelovanja protuvladinih skupina bila intenzivnija. „Tijekom svakodnevnih ophodnji, pješačkih ili vozilima, pripadnici ANA-e u potpunosti su se mogli uvjeriti koliko je doista potrebno provoditi intenzivnu obuku te kakvim znanjem i iskustvom raspolažu hrvatski ča-

■ *Pukovnik Lipošćak i nadnarednik Pukšec na jugu Afganistana*

snici i dočasnici“, kazao je prvi dočasnik.

Svim čitateljima Hrvatskog vojnika kao uostalom i svim građanima RH poznato je da je tijekom jedne od ophodnji, pri kontaktu s protuvladinim snagama, lakše ranjen pripadnik 1. hrvatskog OMLT-a, skupnik Goran Špehar. To je ranjavanje

ujedno i jedan od pokazatelja zahtjevnosti posla koje u Afganistanu obavljaju naši momci, kao i rizika koji su svjesno preuzeli za realizaciju te zadaće - pomoći afganistanskoj narodnoj armiji u provedbi obuke, osamostaljivanju i osiguranju stabilnosti i sigurnosti svojoj naciji i zemlji.

Sve u svemu, nakon više od pet mjeseci možemo podvući crtu i reći da 1. hrv. OMLT nije ni u čemu podbacio. Naprotiv, postavili su solidne temelje na kojima će se zasnivati uspješan rad sljedećih rotacija hrvatskih OML timova. U to se, uostalom, uvjerio i osobno naš ministar obrane Berislav Rončević, koji je predvodio

višečlano hrvatsko izaslanstvo nedavno posjetio naše vojnike, dočasnike i časnike, pripadnike 1. hrv. OMLT-a, kako one na sjeveru tako i tim koji je obavljao zadaću na jugu. Ministar je, kao što su i mediji zabilježili i prenijeli, izrazio zadovoljstvo profesionalnim odnosom pripadnika 1. hrv. OMLT-a prema svim postavljenim zadaćama, a, s druge strane, naši momci bili su iznimno zadovoljni po-

sjetom jer su s ministrom mogli otvoreno razgovarati o svemu vezanom uz njihove zadaće. ■

■ *Skupnik Goran Špehar s kolegom Johnom Darwinom*

Nogometaši "Zagreba" na služenju vojnog roka

"Ćirini sinovi" u sportskoj satniji

S dolaskom Miroslava Blaževića, inače pričuvnog časnika Hrvatske vojske, u Zagreb "nam je došlo veliko ime i autoritet. Na nama je da kod njega steknemo reputaciju. Ima dosta povjerenja u nas i mi u njega. S njim je jednostavno raditi, ne traži nemoguće. Njegova motivacija je posebna", rekli su nam mladi Zagrebaši..

— Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Davor KIRIN —

Dok budete čitali ovaj tekst, četvorica nogometaša "bijelih" iz Kranjčevićeve opet će se vratiti u svoju civilnu rutinu. Naime, odslužili su svoje ročništvo u sportskoj satniji. Dok smo razgovarali s njima, Vedran Ivanković (23), Ivan Čunčić (21) i Matija Špičić (18) još su nosili odoru. Tijekom istih šest mjeseci za sportsku satniju "igrao" je i klupski kolega Ivan Parlov. Dakle, da je satnija željela sastavljati momčad za neki nogometni turnir unutar OS-a, teško da bi imala konkurencije sa svojim prvoligaškim pojačanjima. No, pročitajte i nešto više o njima i njihovim razmišljanjima...

POČECI KARIJERE: Ivanković, rođeni Zeničanin, počeo je u Čeliku i nastavio u Njemačkoj i Cibaliji. Čunčić i Špičić djeca su Zagreba.

REPREZENTATIVNE SELEKCIJE: Svi su se "okušali". Dok je odgovarao godištu U-21, Ivanković je odigrao nekoliko utakmica za mladu reprezentaciju. I Čunčić

ima nastupe za istu momčad, dok je Špičić danas član U-19.

STATUS U MOMČADI ZAGREBA: Vedran je stoper, i to vrlo standardan, Ivan je veznjak i povremeno nastupa u prvoj jedanaestorici. Najmlađi Matija, inače napadač, još se kali u juniorskoj momčadi. Prošao je pripreme sa seniorima i potpisao profesionalni ugovor, pa i nastupio nekoliko puta među najboljima.

IGRATI U ZAGREBU: Mlada momčad, sastavljena uglavnom od igrača iz vlastitog pogona. "To je poseban osjećaj. Od malih nogu igraš s njima, znaš kako misle, kako se kreću na terenu". Ima nekoliko starijih koji su vođe, ali okruženje u momčadi je super. Pobijedivši Hajduk 3:0 dokazali smo da možemo igrati s najjačima. Uvjeti u klubu su izvrsni, posebice u trening-centru u Veslačkoj ulici. Što je vrlo važno, plaća stiže redovno!

■ "Zagreb" trio; Vedran Ivanković (lijevo), Matija Špičić (u sredini) i Ivan Čunčić (desno)

NAJTEŽI PROTIVNICI NA TERENU: Matija i Ivan nisu izdvojili nikoga, Vedran je spomenuo Đalovića i Lovreka, neugodne protivnike još dok je igrao u Cibaliji.

IGRAČKE VRLINE I MANE: Ivanković bi popravio skok-igru, a misli da je dosta brz i da ima sreće što je ljevjak. Špičić se oslanja na tehniku, a nije zadovoljan igrom glavom. Čunčić je više tehničar nego "razbijač".

MIROSLAV BLAŽEVIĆ- PRIČUVNI ČASNIK OSRH: "Nešto smo o tome čuli, ali on nam nije pričao. Inače, u klub nam je došlo veliko ime i autoritet. Na nama je da kod njega steknemo reputaciju. Ima dosta povjerenja u nas i mi u njega. S njim je jednostavno raditi, ne traži nemoguće. Njegova motivacija je posebna".

IZBORNİK SLAVEN BILIĆ: Čunčić je igrao u U-21 pod njegovim vodstvom i kaže da je "s njim izvrsno raditi, kao čovjek i trener je fantastičan. S njime se može razgovarati o svemu, o nogometu, ali i životu". Svi su jednodušni da bi itekako voljeli zaigrati za reprezentaciju još pod njegovim vodstvom.

BUDUĆI PLANOVI I SNOVI: Ivanković ima još tri godine ugovora sa Zagrebom i želi zadržati svoju standardnu poziciju. U slučaju odlaska u inozemstvo, najradije bi natrag u Njemačku. Čunčiću su najdraži Španjolska i Barcelona, dok je Špičić fan engleskog nogometa i Manchestera. Želimo da im se želje ostvare!

BORAVAK U SPORTSKOJ SATNIJI: Tu su bili jednoglasni: "Super! Imamo tu veliku privilegiju."

NAJBOLJI VOJNIK: Vjerojatno Matija jer on je prvi dio roka odslužio u "klasičnoj" postrojbi, 40. brigadi veze u Samoboru. Nakon što je potpisao *profi* ugovor i stekao status vrhunskog sportaša, "u prijelaznom roku prešao je u sportsku satniju". ■

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE RESURSE

u suradnji s učilištima
raspisuje
NATJEČAJ

Za stipendiranje studenata od 1. godine preddiplomskih studija, u statusu kadeta, za stjecanje akademskog naziva prvostupnika, od akademske godine 2007./2008. na:

I. SVEUČILIŠTU U ZAGREBU

1. Fakultet elektrotehnike i računarstva
 - Preddiplomski studij elektrotehnike i informacijske tehnologije (20 kadeta)
 - Preddiplomski studij računarstva (5 kadeta)
2. Fakultet strojarstva i brodogradnje
 - Preddiplomski studij strojarstva (15 kadeta)
3. Fakultet prometnih znanosti
 - Preddiplomski studij aeronautike-vojni piloti (15 kadeta)
 - smjer PT (nije određen broj kadeta)
4. Prirodoslovno-matematički fakultet svi smjerovi (nije određen broj kadeta)

II. SVEUČILIŠTE U SPLITU

1. Pomorski fakultet
 - pomorska nautika (10 kadeta)
 - brodogradnja (5 kadeta)
 2. Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje
 - svi smjerovi (nije određen broj kadeta)
- UVJETI:
- državljanstvo Republike Hrvatske
 - rođen(a) 1987. godine ili kasnije
 - upisana 1. godina redovitog studija (u srpnju 2007.) uz plaćanje ili bez plaćanja
 - odgovarajući rezultati na pregledu za novake (samo za muškarce)
 - ispunjavanje propisanih kriterija za kadeta na temelju psihologijskog ispitivanja i zdravstvenih pregleda
 - zadovoljavanje sigurnosnih kriterija

Rok za podnošenje prijava je **9. veljače 2007.** Prijave se podnose uredima za obranu u kojima se kandidati nalaze u evidenciji vojnih obveznika, odnosno po mjestu prebivališta za žene.

Kandidati trebaju dostaviti:

- zamolbu sa životopisom, adresom i brojem telefona
- presliku domovnice, rodnog lista, vojne iskaznice (samo za muškarce)
- presliku svjedodžbe četvrtog razreda srednje škole ili potvrdu o pohađanju razreda
- potvrdu o nekažnjavanju
- potvrdu o upisanom 1. semestru na fakultetu navedenom u natječaju (dostavlja se nakon upisa na fakultet u srpnju 2007.)

Sve potrebne preslike dokumenata nije potrebno ovjeravati kod javnog bilježnika. Nakon završenog odabira kandidata dokumenti se ne vraćaju kandidatima koji nisu ispunili sve potrebne uvjete natječaja. Originalni dokumenti bit će traženi samo od kandidata nakon njihova konačnog odabira. Prednost pri stipendiranju imaju studenti koji upišu fakultete pod rednim brojevima 1., 2. i 3. (prvenstveno studij aeronautike-vojni pilot) na Sveučilištu u Zagrebu te studenti koji upišu fakultet pod rednim brojem 1. na Sveučilištu u Splitu. Informacije u svezi s natječajem mogu se dobiti na:

- www.morh.hr
- uprave i uredi za obranu MORH-a

Obilježena pogibija pripadnika HRZ-a u Vrsaru

U Zračnoj luci Vrsar 21. prosinca održan je komemorativni skup povodom 15. godišnjice pogibije pripadnika HRZ-a Dragana Garvana i Dragutina Barića.

Općina Vrsar je tom prigodom postavila novo spomen - obilježje u zračnoj luci. Na ovaj dan prije 15 godina, Dragutin i Dragan su zajedno sa svojim kolegama iz vrsarske zrakoplovne grupe radili na naoružavanju poljo-

privrednih i sportskih zrakoplova, no agresorska JA toga dana sa 7 MiG-ova napala je zračnu luku Vrsar i ugasila živote ovih hrabrih i plemenitih ljudi.

Tijekom komemoracije nazočnima se obratio načelnik Općine Vrsar Franko Štifanić i predstavnik HRZ-a i PZO-a brigadir Ivan Bosak. Molitvu i blagoslov predvodili su vojni kapelan vlč. Slavko Raič i vlč. Mladen Matika.

M. BABIĆ

Izaslanstvo 50. b ABKO-a u Caritasovom domu

Izaslanstvo 50. bojne ABKO-a koje je predvodio zamjenik zapovjednika natporučnik Zdravko Gagulić uoči božićnih blagdana 21. prosinca posjetilo je Caritasov dom za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi "Bl. A. Stepinac" u Brezovici.

Tom su prigodom ravnateljici doma Ani Perišić uručili prigodne darove za djecu koji su prikupljeni iz dobrovoljnih priloga pripadnika 50. bojne ABKO-a. Bilo je tu svega, od sokova, raznih slatkiša i grickalica, igračaka prikupljenih od djece pripadnika pa i DVD uređaj.

Uz zamjenika zapovjednika u izaslanstvu su bili i voditelj pododsječka za obuku i razvoj satnik Edim Šiniković, postrojbeni psiholog poručnik Ana Tadić, časnik za kulturu i odgoj poručnik Martina Bušnja, te narednik Nenad Capan.

Ravnateljica doma kazala je kako je najvažnija djelatnost doma skrb o djeci bez odgovarajuće roditeljske skrbi, te o djeci i odraslim osobama s posebnim potrebama koji su u domu smješteni na cjelodnevnom ili na dnevnom boravku. Razgledavajući ustanovu izaslanstvo se upoznao s organizacijom života i rada u domu, u kakvim se uvjetima provodi fizikalna i radna terapija te slobodno vrijeme.

OJI

Ronioci HRM-a osposobili tunel HE Dubrovnik

Stručni tim Hrvatske ratne mornarice 21. prosinca u 19:45 sati proveo je miniranje armirano-betonskog čepa u tunelu Hidroelektrane Dubrovnik.

Naime, zbog navedenog čepa protok vode kroz tunel bio je onemogućen, čime su bili poplavljeni dijelovi Hidroelektrane Dubrovnik. Stručni tim HRM-a, kojim je zapovijedao kapetan fregate Zlatko Rivić, bio je sastavljen od zapovjednika i pripadnika 352. satnije pomorskih diverzanata, zapovjednika inženjerijske bojne, liječničkog tima 336. sanitetske satnije, pripadnika Zapovjedništva Hrvatske ratne mornarice, a od 19. prosinca provodio je izviđanje tunela, nakon čega su ustvrdili da je miniranje armirano-beton-

skog čepa jedino rješenje za nastali problem. Ronioci 352. satnije pomorskih diverzanata i zapovjednik stručne skupine (kfr Rivić, kkr Baturina, pbb Kartelo i sžn Restović) odvezli su se gumenjakom kroz tunel, i na udaljenosti od oko 350 metara od ulaza, zaronili su te postavili eksploziv na čep veličine 3 m² i debljine 50 do 80 centimetara. Nakon detonacije, čep je odlomljen te je naplavljena voda odjurila prema moru. Postrojenje Hidroelektrane Dubrovnik je spašeno. U akciji brzog prevoženja pripadnika Hrvatske ratne mornarice i korištenog eksplozivnog materijala sudjelovao je jedan helikopter MI-8 95. zrakoplovne baze Divulje.

F. BUJ

Singapur kupuje Leopard 2

SINGAPURSKO ministarstvo obrane objavilo je kako razmatra nabavu polovnih tenkova Leopard 2A4 od njemačkog ministarstva obrane. Ugovor bi trebao pokriti nabavu 96 tenkova, i to 60 operativnih i 30 pričuvnih te potrebne rezervne dijelove, opremu i izobrazbu. Izobrazbu singapurskih vojnika provest će tijekom 2007. njemačka vojska.

Prema singapurskim izvorima prvi bi tenkovi trebali postati operativni najranije za 12 i najkasnije 18 mjeseci. Razlog za nabavu upravo polovnih Leoparda bio je u izvrsnoj ponudi. Naime, novi tenk zapadnog podrijetla nemoguće je dobiti za manje od 5 milijuna USD, a promatrači procjenjuju kako će ukupna cijena programa nabave polovnih (i repariranih) Leoparda stajati najviše 1 milijun USD po vozilu.

Bila je to jednostavno ponuda koju bi bilo nerazumno odbiti. Tim više ako se zna da tenkovi dolaze iz nje-

Krauss-Maffei Wegmann

mačke vojske koja je poznata po dobrom održavanju svoje tehnike.

Leopardi će u singapurskoj vojsci dopuniti tenkove AMX-13 SM1. AMX-13 je u osnovi laki tenk, mase oko 20 tona i prelazak na Leopard 2A4 mase 62 tone značit će znatno jačanje oklopne komponente singapurske vojske.

Njemačka je vojska jedan od većih prodavača polovne vojne opreme koja je u vrlo dobrom stanju. Refor-

ma njemačke vojske predviđa znatno smanjenje broja tenkova, borbenih vozila pješništva, samovoznog topništva i ostale opreme. Višak, koji se ponekad broji u tisućama, bit će dijelom ponuđen zainteresiranim kupcima. Dosad su kupci te opreme bili uglavnom iz Europe zbog strogih njemačkih propisa o izvozu vojne opreme, koji priječe prodaju u nemirna područja.

M. PETROVIĆ

MiniSAR

odnosno dizanje kvalitete provedbe njihovih zadaća. MiniSAR radarima želi se omogućiti manjim taktičkim postrojbama na terenu izviđanje i nadzor različitih ciljeva, pri čemu MiniSAR radar s jedne

strane omogućava veliku pokrivenost nadziranog terena, odnosno s druge strane pruža iznimno kvalitetnu radarsku sliku velike rezolucije, neovisno o uvjetima na zemlji kao što su dim, prašina, jaka kiša, odnosno MiniSAR radar može davati kvalitetne prikaze danju i noću. MiniSAR radar zajednički su razvili Sandia National Laboratories te Rockwell Collins pri čemu je Lockheed Martin bio glavni integrator, a prvi probni let SkySpitrita s MiniSAR radarom obavljen je tijekom vojne vježbe Nacionalne

garde Minnesote. Tijekom te vježbe operativna visina SkySpitrita s koje je slao SAR sliku je bila oko 960 metara, a pritom su isprobavana dva operativna moda rada MiniSAR radara. Prvo se isprobavalo fokusiranje užeg područja oko pojedinog cilja zahvata, a potom se isprobavao zahvat šireg područja, te praćenje kretanja prethodno označenog cilja. Maksimalna težina SkySpitrita na polijetanju iznosila je 81 kg, od čega je "korisni" teret težio 35 kg.

I. SKENDEROVIĆ

Nova oprema

VOJNICI satnije F, 5. bojne 158. pukovnije trenutačno raspoređene u Njemačkoj, a prema planu bit će 2007. raspoređena u Irak, isprobavaju opremu za vojnike nabavljenu žurnim postupkom. Riječ je o opremi koja povećava borbenu učinkovitost, spašava živote, umanjuje ozljede i povećava ukupnu kvalitetu života vojnika na terenu. Tom će opremom do konca 2007. biti opremljen operativni dio kopnene vojske (US Army), odnosno ukupno više od milijun vojnika.

Oprema se sastoji od ukupno 58 raznih elemenata za osobnu ili skupnu uporabu. Lista je podložna stalnim izmjenama, u skladu s reakcijama vojnika s terena koji su najvažniji kriterij u sastavljanju liste potrebne opreme. Oprema obuhvaća npr. novu kacigu Advanced Combat Helmet ili pribor za prvu pomoć Improved First Aid Kit. Kaciga je la-

kša, udobnija i omogućava lakšu dnevnu uporabu. Pribor za prvu pomoć ima potrepštine za zaustavljanje krvarenja i omogućavanje disanja kod opstrukcije dišnih puteva.

Tu su i štitnici za koljena i laktove koji sprečavaju ozljede i povećavaju komfor tijekom ležanja i puzanja po tvrdoj podlozi (npr. asfalt). Tu je i novi sustav nošenja tereta MOLLE koji omogućava praktičnije i udob-

nije nošenje dnevnih potrepština na terenu.

Na popisu opreme su i kompleksniji uređaji, npr. minijturni osobni dalekozor za bolje prikupljanje podataka i prepoznavanje ciljeva. Za ozbiljnije izvidničke zadaće na raspolaganju je snažniji dalekozor s postoljem koji olakšava identificiranje ciljeva na većoj udaljenosti.

M. PETROVIĆ

Poletio prvi produkcijski F-35A Lightning II

S LOCKHEED Martinove tvorničke piste u tekšaškom Fort Worthu, na svoj prvi probni let 15. prosinca poletio je prvi produkcijski primjerk višenamjenskog borbenog aviona F-35A Lightning II. U Lockheed Martinu navode kako je let CTOL (conventional takeoff and landing) inačice Lightninga II protekao bez ikakvih teškoća, a posebice su tijekom leta bili zadovoljni performansama turboventilacijskog motora Pratt & Whitney F135. Motor Pratt & Whitney F135 je jedan od naj-

snažnijih motora (164,6 kN) koji su dosad bili ugrađivani u bilo koji borbeni avion. Inače motor Pratt & Whitney F135 je derivat General Electricovog motora F119 koji se ugrađuje u borbene avione F/A-22 i on će se u prvoj fazi proizvodnje ugrađivati u sve tri inačice Lightning II. Tijekom daljnje proizvodnje aviona F-35B/C Lightning II (STOVL - short takeoff/vertical landing, i CV - carrier variant) planira se ugradnja nove poboljšane inačice turbofun motora F135, te sasvim

novog turbofun motora F136 za čiji su razvoj zaduženi General Electric i Rolls&Royce.

Od F-35 Lightning II, supersoničnog višenamjenskog aviona pete generacije, očekuje se da u operativnoj uporabi zamijeni borbene avione poput američkih AV-8B Harrier, A-10, F-16, F/A-18 Hornet, te britanskih Harrier GR.7 i Sea Harrier. Za potrebe američkog ratnog zrakoplovstva, mornarice i marinaca, te britanske ratne mornarice i zrakoplovstva bit će proizvedeno 2581 aviona, dok će za potrebe Italije, Nizozemske, Turske, Kanade, Australije, Danske i Norveške biti proizvedeno minimalno 700 aviona u raznim podinačicama, dok bi se prema određenim procjenama uz dodatne međunarodne narudžbe broj ukupno proizvedenih F-35 Lightning II mogao popeti na više od 4500 aviona.

I. SKENDEROVIĆ

Smrznuti čip

STRUČNJACI istraživačkog laboratorija za elektroniku i komunikacije (CERDEC) američke kopnene vojske (US Army) te tvrtki HYPRES i L3-Communications razvili su novi čip za satelitske radiouređaje koji rade u X valnom području. Riječ je o čipu HYPRES M132, a poseban je po tome što radi ohlađen na temperaturi od 4 Kelvina (-269 stupnjeva Celzija). Novi čip omogućava izravno digitaliziranje signala i uklanjanje potrebu za raznim konverterima i sličnim analognim komponentama.

Dosad je satelitska komunikacija zahtijevala pretvarače za pretvaranje vrlo visokih frekvencija, poznatih kao X valno područje, na mnogo niže frekvencije. Razlog za to je nepostojanje modema sposobnog da

provede pretvaranje na niže frekvencije. Napredni satelitski komunikacijski terminali imali su i do 56 pretvarača, a cijena jednog je oko 28 000 USD.

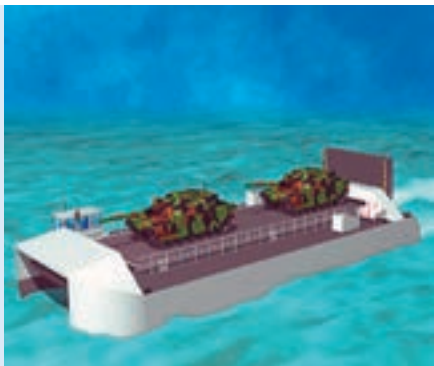
U pokusu provedenom 28. studenoga istraživački je tim pokazao kako čip uspješno obavlja zadatke u realnim uvjetima. Tijekom pokusa satelitski radiouređaj prenosio je video u realnom vremenu, a bila je riječ o prijenosu slike s vježbovnog gađanja.

Istraživači vjeruju kako će uspjeh tog pokusa značiti prekretnicu u satelitskim komunikacijama, najvažniju u posljednjih tridesetak godina.

Novi bi čip trebao omogućiti jednostavnije i, što je još važnije, jeftinije satelitske komunikacijske uređaje. Dosad su izradu takvog čipa koji će raditi na niskim temperaturama priječile tehnološke nedaće, ali su ih istraživači uporabom nobija uspjeli svladati i razviti operativan čip traženih sposobnosti.

M. PETROVIĆ

FRANCUSKA tvrtka Construction Industrielles de la Mediterranee (CNIM), potkraj listopada 2006., objavila je novi projekt višenamjenskog patrolnog katamarana (MPC - Multipurpose Patrol Craft) koji sjedinjuje značajke pomorskog i obalnog desantnog plovila te patrolnog broda.

Projekt novog katamarana koji je poboljšana inačica desantnog katamarana nazvanog L-CAT, ima doplov od 1000 nautičkih milja, postiže najveću brzinu od 27 čvorova te je moguća plovidba na vrlo visokim stanjima mora. Katamaran ima ukrcajnu palubu duljine 18 metara koja ima mogućnost variranja svog položaja po visini te ukrcajem oklopnih vozila ili praznom palubom postižu se kontrastni režimi plovidbe s velikom promjenjivim gazom i brzina-

Novi francuski desantni katamaran

ma. U skladu s ulogom transportnog broda, MPC može ukrcati četiri oklopna vozila ili velika tenka te posadu ili 13 putnika do najveće nosivosti od 30 tona. Glavna prednost takvog plovila je u brzim interventnim mogućnostima. Katamaranom je moguće ploviti te patrolirati u priobalnim vodama te u trenutku sumnjivih aktivnosti na obali dovoljno je prići bliže, spustiti rampu koja se nalazi na pramcu katamarana te obaviti iskrcaj i nadzor obale.

Konstruktivski MPC je vrlo sličan katamaranu L-CAT, koji ima duljinu 23 metra te također podržava platformu promjenjivog gaza između svojih trupova. No, glavna razlika između ta dva projekta je unaprijeđena modularnost koja se očituje u spojnom krmenom dijelu nadgrađa s kojeg se može lansirati bespilotna letjelica. S obzirom na povećani palubni prostor na širinu ukrcajne palube od 6,9 m kod L-CATa, MPC može primiti trupe no ne može se ukrcati na zdenac velikog desantnog broda te može djelovati kao isključivo samostalno plovilo.

Projektom propulzijskog sustava

predviđena su četiri motora snage između 5 i 6 MW. Vrlo povoljan odabir propulzije jer pri brzinama plovidbe oko 6 čv kada katamaran ima isključivu funkciju patroliranja te je dovoljno uputiti u rad jedan ili dva motora, što je ekonomičnije nego jedan motor velikog kapaciteta uz malu brzinu. Temeljno naoružanje činit će S-band i X-band radar, dva topa kalibra 20 mm te dvije strojnice.

Trenutačno model broda prolazi bazenska ispitivanja kako bi se potvrdio oblik trupa i ispitale predviđene brzine. Ne planira se izrada prototipa MPC-a jer se on razlikuje od katamarana L-CAT samo u izgledu nadgrađa, u izgradnji se nalazi prototip L-CATa koji će u 2007. testirati francuska mornarica.

Stručnjaci tvrtke CNIM su istaknuli kako bi taj koncept bio vrlo zanimljiv za više svjetskih mornarica, kao što su Indonezija i Filipini, gdje postoji vrlo velik broj otoka i otežano je istodobno patrolirati priobalnim vodama te obavljati intervencije na obali.

M. PTIĆ GRŽELJ

Porinut izvanobalni patrolni brod klase Protector

NOVOZELANDSKA ratna mornarica, 18. studenog 2006., svečano je porinula prvi izvanobalni patrolni brod klase Protector u brodogradilištu tvrtke Tenix, u Williamstownu u Australiji.

Brod imenovan HMNZS Otago (projektne oznake P148) trebao bi ući u operativnu službu novozelelandske mornarice u travnju 2007., kao prvi od dva broda u klasi izvanobalnih patrolnih brodova koji su uz četiri obalna patrolna i jedan višenamjenski opskrbeni brod (Multi-Role Vessel - MRV) aktivirani unutar programa gradnje nove flote ratnih brodova nazvanog "Project Protector". Primopredaja drugog broda, HMNZS Wellington (P55) očekuje se u listopadu iste godine.

Glavne značajke novozelelandskih izvanobalnih patrolnih brodova su duljina preko svega 85 metra, duljina na vodnoj liniji 77,6 metara uz standardnu istisninu od 1600 a naj-

veću 1760 tona. Širina iznosi 14 metara dok konstruktivni gaz iznosi 3,6 metara. Brodove će pokretati dva MAN B&W 12RK280 dizelska motora maksimalne snage u kontinuiranom pogonu 5400 kW pri 1000 okr/min uz najveću brzinu od 22 čvorova dok je ekonomska brzina deklarirana na 12 čvorova. Raspon patrolnih brzina kreće se između 4 i 10 čvorova ovisno o specifičnoj zadaći, a doplov se procjenjuje na

6000 nautičkih milja. Prema projektu, brod je moguće opremiti s dva gumena čamca s tvrdim dnom (Rigid Hull Inflatable Boat - RHIB) duljine 7,74 metra ili jednim od 11

metara namijenjenim specijalnim snagama. Brod može prevesti 30 putnika te jedan brodski kontejner. Posada se sastoji od 35 članova, 10 članova zrakoplovne jedinice i 4 inspektora državnih agencija.

Temeljno naoružanje čini top M242 Bushmaster kalibra 25 mm i dvije strojnice kalibra 12,75 mm, sustav upravljanja vatrom te optički senzori. Sletna paluba na krmenom dijelu broda može prihvatiti jedan helikopter tipa SH-2G Seasprite dok se prema sredini broda nalazi hangar za njegov smještaj.

M. PTIĆ GRŽELJ

Hawk AJT

bice misli na potrebe školovanja indijskih vojnih pilota za borbeno avione nove generacije, koji bi trebali biti nabavljeni na temelju natječaja čije se zaključenje očekuje tijekom proljeća 2007. Indijsko ratno zrakoplovstvo potpisalo je u ožujku 2004. ugovor s BAE Systemsom za kupnju novog trenažnog aviona.

Inače avion Hawk Mk 132 smatra se jednom od najnaprednijih inačica tog mlaznog školsko-borbenog aviona, koji se u operativnoj uporabi nalazi od 1974., kada je poletio pod nazivom Hawker-Siddeley Hawk. Prva 24 aviona Hawk Mk 132 bit će sklopljena u Velikoj Britaniji, čije će isporuka početi tijekom rujna 2007.,

SA BAE Systemsove tvorničke piste u britanskom Wartonu na svoj prvi probni let, i to samo mjesec dana nakon što je završeno njegovo tvorničko sklapanje, poletio je prvi produkcijski primjerak školsko-borbenog aviona Hawk AJT (Advanced Jet Trainer), koji je proizveden za potrebe indijskog ratnog zrakoplovstva. Radi se o seriji od 66 aviona Hawk Mk 132, koji su kako to navode u BAE Systemsu posebno dodatno prilagođeni prema narudžbi, odnosno potrebama indijskog ratnog zrakoplovstva. Pritom se pose-

dok će preostala 42 aviona biti licencno proizvedeni u indijskoj tvrtki Hindustan Aeronautics Limited. Uz proizvodnju aviona BAE Systems je nositelj i preobuke indijskih pilota, koja se provodi u RAF Valley, u Walesu, gdje je dosad s uspjehom svoju preobuku prošlo 40 indijskih pilota od ukupno planiranih 75. Indijski piloti prolaze desetomjesečnu preobuku u skupinama od 6 do 7 ljudi, tijekom koje ostvare po 119 sati nalleta (od čega na simulatoru imaju 62 sata, a ostalo na avionu). Zrakoplovno-tehničko osoblje također prolazi svoju tipsku preobuku, koja se provodi u Wartonu, u kojem bi kroz dvogodišnje razdoblje do 2008. trebalo biti školovano oko 300 indijskih tehničara i inženjera.

I. SKENDEROVIĆ

EU - NATO

Deklaracijom između EU i NATO-a iz 2002. godine ustvrđene su osnove strateškog partnerstva u području upravljanja krizama te je pozdravljen razvoj Europske sigurnosne i obrambene politike (ESOP) kao instrumenta EU koji bi trebao imati sposobnosti vođenja operacija upravljanja krizama (uključujući i vojne operacije) u područjima gdje NATO nije angažiran

Gordana GARAŠIĆ

Sve do 2000. godine, između NATO-a i Europske unije nije postojao nikakav službeni odnos. Prije toga, tijekom devedesetih godina, Zapadnoeuropska unija (Western European Union, WEU) je djelovala kao svojevrstni most između NATO-a i onih europskih zemalja koje su težile izgradnji snažnijeg europskog obrambenog i sigurnosnog identiteta unutar NATO-a.

Stanje se promijenilo 1999. godine kada su čelnici EU-a, u kontekstu sukoba na Balkanu, u sklopu Europske unije odlučili u suradnji s NATO-om osnovati Europsku obrambenu i sigurnosnu politiku (ESOP), te preuzeti odgovornost za većinu funkcija koje je do tada oba-

vljala Zapadnoeuropska unija. Sljedeće su godine NATO i Europska unija počele razvijati okvir za suradnju i konzultacije. Iz toga je proizašao razvoj strateškog partnerstva između dviju organizacija te dogovori Berlin Plus, koji nude pristup zajedničkim sredstvima i sposobnostima NATO-a i mogućnosti za vojne operacije predvođene Europskom unijom.

Spomenutim novonastalim odnosima uspostavljena je osnova za razvoj NATO-EU suradnje na području upravljanja kriznim situacijama na Balkanu, kao i za razvoj suradnje na ostalim područjima.

Do takvog razvoja situacije došlo je, između ostalog, iz razloga što su

europske države članice NATO-a uvidjele da se u procesu postizanja istinskih europskih vojnih sposobnosti trebaju izbjegavati sve nepotrebne duplikacije zapovjednih struktura, osoblja za planiranje, te vojnih sredstava i sposobnosti koje već postoje u sklopu NATO-a. Štoviše, takvim pristupom jačao bi se europski doprinos misijama i akcijama Saveza, odgovarajući istodobno na cilj Europske unije o razvoju zajedničke vanjske i sigurnosne politike kao i na cjelokupnu potrebu veće ravnoteže unutar transatlantskog partnerstva. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr*

Aktivni obrambeni sustavi

Cijela filozofija oklopnih postrojbi zasniva se na sposobnosti oklopa da zaštiti i obrani korisnika od napada. Povijest se ponavlja samo u novim tehnološki višim razinama

Radmio PEIĆ

Nakon pojave baruta zaštitni oklop vojnika prestao se rabiti jer ga je zrno lako probijalo. U nedavnoj prošlosti oklop tenka natjecao se sa sve moćnijim oružjem, a aktivni oklop je neko vrijeme uspijevao zaštititi posadu od ubojne snage protuoklopnih raketa. No ne za dugo jer su se uskoro pojavili projektili koji su bili jači i od te vrste oklopa. Tenk je postao, vjerojatno, najugroženiji objekt na kopnu napadan od drugih oklopnih vozila, topništva, vođenih i nevođenih raketa s kopna i iz zraka. Istodobno, MBT-ovi (Main Battle Tank - MBT), primjerice njemački Leopard na S1.1., postaju sve teži i ne prikladniji za transport i manevar.

Primjer ranjivosti MBT-ova postao je u najnovije vrijeme i jedan od najbolje zaštićenih teških tenkova izraelski MBT-Merkava Mk4. U nedavnom sukobu u Libanonu uništeno je više od dvadeset tih tenkova uglavnom od RPG-ova (Rocket Propelled Grenades- ručni raketni bacač, RRB) i ATGM-ova (Anti-Tank Guided Missiles-protuoklopni vođeni raketni sustav, PO-VRS).

Od oklopa se ipak ne odustaje. S jedne strane nastoje se izvesti što lakši oklopi sa što boljom zaštitnom moći, a istodobno istražuju se načini kako oslabiti ubojnu snagu napadnih projektila prije nego što oni dosegnu oklop. Taj drugi način

postiče se primjenom tzv. aktivnih obrambenih ili zaštitnih sustava (Active Defense System - ADS, ili Active Protection System - APS for armored fighting vehicles). Taj drugi način, može se slobodno reći, donosi revolucionarne promjene u primjeni oklopa. Princip aktivne zaštite od projektila je univerzalan i nije vezan samo za oklopne snage KoV-a. On će se sigurno moći rabiti i za zaštitu stacionarnih objekata (centara veze, baza, važnih prometnih i drugih objekata itd.) te borbenih objekata na vodi pa možda i u zraku. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr*

Suvremeni protubrodski projektili

Većina suvremenih protubrodskih projektila svoje podrijetlo vuče još iz doba Hladnog rata jer je raspadom Sovjetskog Saveza i komunističkog bloka njihov razvoj naglo usporen

— Piše Tomislav JANJIĆ —

Brodovi su veliki, jasno vidljivi, spori ciljevi. S druge strane dobro su naoružani i opremljeni raznolikim sustavima aktivne i pasivne obrane. Djelovanje u priobalnim vodama često znači da će se brod naći okružen otocima ili drugim brodovima. Neki će biti i u namjenski građenim pomorskim bazama. Kako bi se uspješno suprotstavile takvim ciljevima najnoviji protubrodski vođeni projektili imaju veliki domet i kombinaciju prilaznih putanja, od niskog leta iznad površine mora do postupnog poniranja s velikom brzinom udara u cilj.

Američki supernosači aviona nalaze se na vrhu ciljeva, ne samo zbog svoje važnosti za izvođenje američkih pomorskih operacija već i zbog svoje veličine. Njihova veličina s jedne strane znači da će ih neprijatelj relativno lako otkriti ali s druge da ih sigurno neće potopiti samo jednim projektilom. Većinu drugih

suvremenih ratnih brodova dovoljno je pogoditi samo jednim suvremenim protubrodskim vođenim projektilom da bi ih se, ako ne potopilo, onda izbacilo iz uporabe.

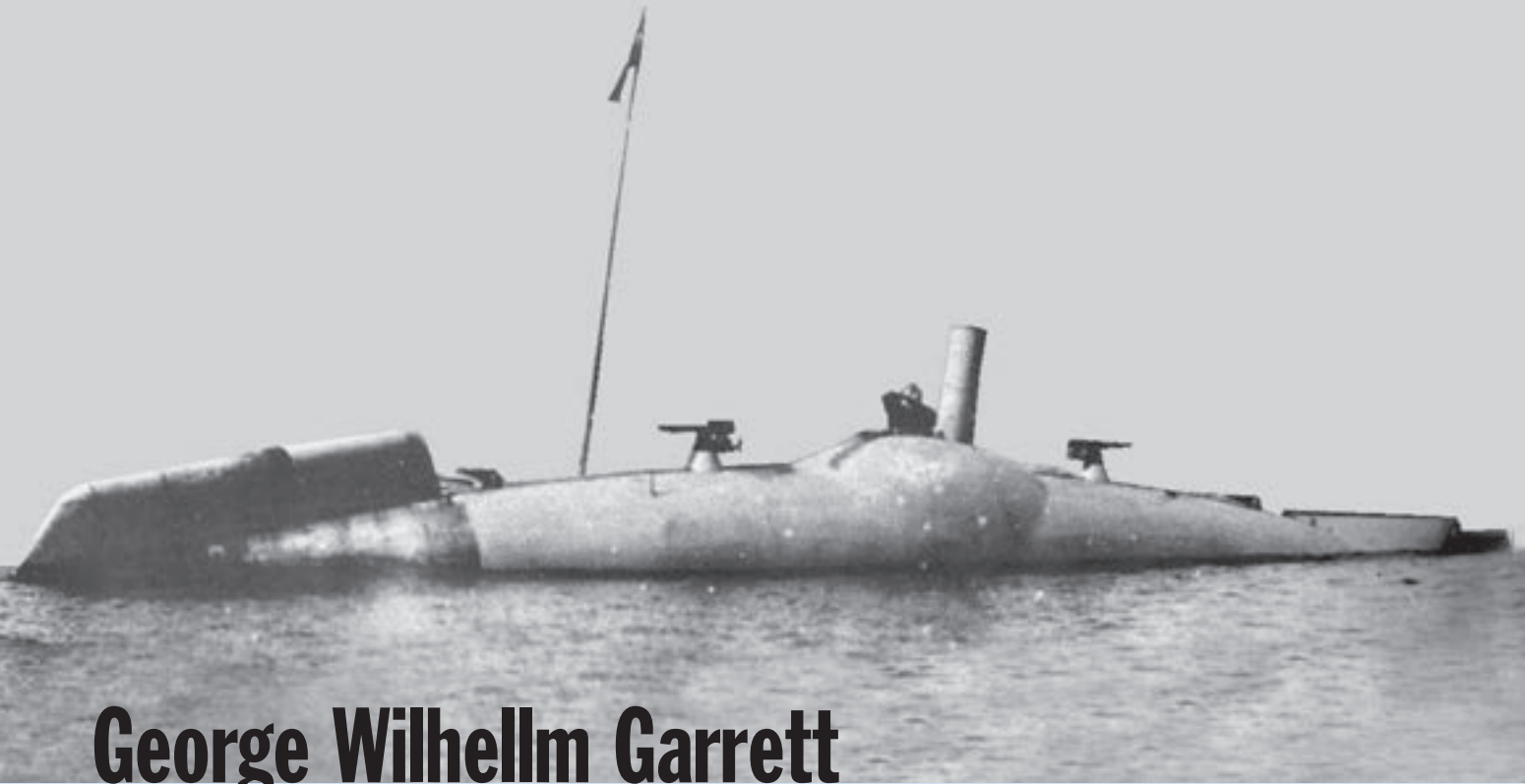
Opasnost od suvremenih protubrodskih vođenih projektila javlja se samo tijekom sukoba s tehnički dobro opremljenim protivnikom, ali u posljednji desetak godina ratne su mornarice velikih sila morale djelovati i protiv neprijatelja koji nisu imali sofisticirano oružje te su, unatoč tome, uspjeli napasti brodove. Najpoznatiji takav primjer je napad na američki najmoderniji razarač Cole (DDG 67) koji je napadnut gumenjakom punim eksploziva u adenskoj luci. Iako ovaj čamac-bomba nije uspio potopiti razarač uspio je načiniti rupu na trupu promjera 12 metara, ubiti 17 i raniti 39 mornara. Takva plovila, uključujući i brza priobalna jurišna plovila (fast inshore attack craft -

FIAC), koji su osamdesetih godina prošlog stoljeća masovno rabljena u Perzijskom zaljevu, osjetljiva su na djelovanje broskog topništva iako i dalje predstavljaju veliku prijetnju.

Drugi opasni protivnik u bliskoj budućnosti mogao bi biti laserski vođen projektil koji se lansira s helikoptera, kao što je Lars (Laser-Aided Rocket System) tvrtke Martin Marietta. Drugi takav sustav je APKWS-II (Advanced Precision Kill Weapon System II) koji je baziran na nevođenim raketama zrak-zemlja Hydra 70 tvrtke General Dynamics, a razvija se za potrebe američke kopnene vojske. APKWS-II je kompatibilan s mornaričkim lanserom M201 i mogao bi se rabiti za borbu protiv malih brzih plovila. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr*

Razvoj podmorničarstva do konca Prvog svjetskog rata

George Wilhellm Garrett

Unatoč činjenici da je većina dotadašnjih podmorničarskih konstrukcija bila američkog podrijetla, ni europski kontinent nije bio bez svojih važnih perjanica. Jedna od njih bila je i podmornica pod imenom „Resurgam“ koju je konstruirao anglikanski svećenik George Wilhellm Garrett (1852. - 1902.)

Igor SPICIJARIĆ

Kad se 1870. pojavio fantastični roman Julesa Verna „20 000 lega pod morem“, povijest konstrukcije podmornica već je do tada zabilježila brojne konstruktore. Brojni pojedinci nestali su u plavim dubinama zajedno sa svojim podmornicama i ronilicama već na prvim testnim zaranjanjima. Ipak njihov rad i naponi nisu mogli proći nezapaženo. Do pojave Vernovog romana gotovo sve vodeće države i vojne sile tog doba u većoj ili manjoj mjeri bile su zainteresirane za razvoj tog novog oružja. U tom pogledu ni Velika Britanija nije bila izuzetak, unatoč činjenici da su najviši krugovi britanskog Admiralteta i Royal Navy s puno skepticizma gledali na te malene i čudno konstruirane podvodne ratne strojeve.

Godine 1877. na podmorničarskoj sceni se pojavljuje anglikanski sve-

ćenik, kapelan crkve u Manchesteru, George William Garrett. Uz svoju duhovnu službu G.W. Garrett je pokazivao veliko zanimanje za znanost (studirao je eksperimentalnu znanost na Trinity Collegu u Dublinu) i posebno su ga zanimali problemi podvodne navigacije. Ta problematika ga je toliko zaokupljala da se bacio svim svojim intelektualnim i fizičkim snagama na temeljito izučavanje tog problema. Te godine objavio je svoj prvi znanstveni rad pod nazivom „Primjena i poboljšanja podmornica i podvodnih čamaca u polaganju i uništavanju neprijateljskih brodova torpedima“. Tada se pod pojmom torpeda još uvijek nije podrazumijevalo oružje koje mi poznajemo pod tim nazivom. Riječ je bila zapravo o tegljenim ili na različitim nosačima učvršćenim minama koje su nosile neke

podmornice i ronilice. Njegov rad je izazvao prilično zanimanje kod mnogih autoriteta u pomorskim krugovima.

Osim problemima podvodne plovidbe Garrett se također bavio problemom recikliranja i osvježavanja zraka u britanskim rudnicima ugljena. Pomno studirajući taj problem izradio je čak i jedan sustav koji je mogao reciklirati zrak i koji je nazvao „pneumator“. Iste godine Garrett je osnovao dvije međusobno povezane firme: „Garrett Sub-Marine Limited“ i „Pneumatophore Company Limited“ i pokušao preko njih svoje ideje komercijalno unovčiti i zainteresirati za njih prvenstveno britansku ratnu mornaricu. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Anne Bonny: žena na brodu

Budući da se stoljećima vjerovalo da "žena na brodu donosi nesreću", u pomorskoj povijesti pripadnice ljepšeg spola nemaju zamjetniju ulogu. To, međutim, ne vrijedi za junakinju ove priče...

— Jurica MILETIĆ —

Anne Bonny i Mary Read postale su poznate kao vrlo okrutne gusarice i jedine žene koje su se odale tom načinu pljačkanja. Anne Bonny rođena je u irskoj pokrajini County Cork kao nezakonita kći odvjetnika Williama Cormaca i njegove sluškinje, oko godine 1700. Kad je nakon njezina rođenja pukla bruka, roditelji zajedno s njom odselili su u Ameriku i naselili se na plantaži blizu Charlestona u Južnoj Carolini. Mladu Anne opisivali su kao pristalu curu, ponešto nagle naravi, ali vrlo pronicljivu i inteligentnu. Neki tvrde da je još kao trinaestogodišnja djevojčica jednu od svojih sluškinja ubola nožem u trbuh, a protiv volje svojeg oca, samo tri godine kasnije udala se za Jamesa Bonnyja - mornara koji se od vremena do vremena bavio gusarenjem. Momak se nadao kako će mu brak pomoći da se domogne imanja njezina oca, ali se prevario: stari Cormac je svoju kćer jednostavno razbaštinio. Legenda kazuje da se Anne tako razljutila da je na plantaži svojeg oca podmetnula požar kako bi mu se osvetila, a mladi ju je muž James tada odveo u gradić New Providence na Bahamima (današnji Nassau), koji je u to vrijeme bio boravište i baza mnogim gusarima. Ubrzo je

Iako kriminalka, Anne Bonny je prema pričama u svim prilikama pokazivala izvanrednu hrabrost

postao najobičnijim doušnikom guvernera Woodesa Rogersa, a Anne se odala druženju s gusarima i ruženju u lokalnim krčmama. U jednoj od njih upoznala je gusara Jacka Rackhama, zbog ljubavi prema šareno obojenom platnu zvanog Calico i među njima razvila se romanasa: Rackham ju je htio otkupiti od muža, ali James je to odbio i čak se potužio guverneru. Valjda da nagradi svojeg doušnika, guverner je za-

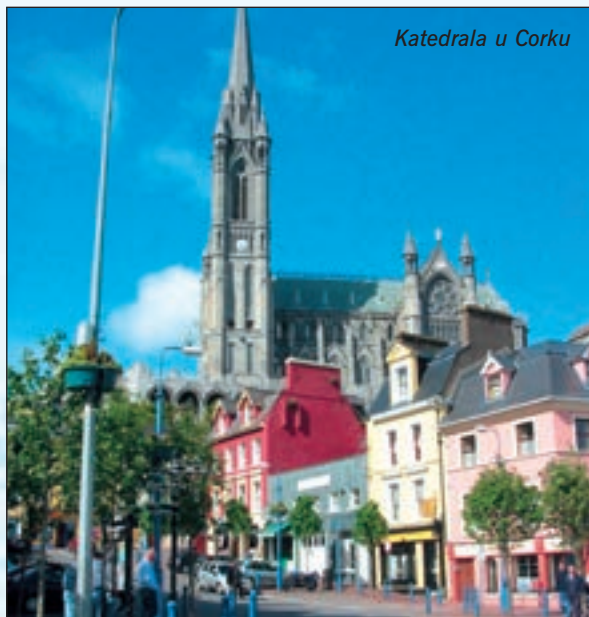
povijedio da Anne izbičuju a onda vrate mužu, ali zajedno s Rackhamom uspjela je pobjeći.

I onda, kao i desetljećima, pa i stoljećima kasnije, vjerovalo se da prisutnost žene na brodu donosi nesreću, pa se Anne prurušila u muškarca jer se jedino tako mogla ukrcati na Rackhamov brod, pridružiti posadi i početi gusarsku karijeru pod crnom zastavom s lubanjom. Brod su ukrali u luci, a godinama se prepričavalo kako je Anne često sudjelovala u međusobnim tučnjavama mornara, a neki tvrde da je jednom gusaru koji je otkrio da je žensko, probola srce. Drugi pak vjeruju kako nikad nije ni skrivala da je žena, i da su je gusari kao takvu lijepo prihvatili.

Sljedeće tri godine Anne i njezin Rackham vrebali su španjolske brodove uz obale Kube i Hispaniole i pokazali su se kao uspješni gusari.

Premda je Anne postala jednim od najpoznatijih gusara u povijesti, nikad nije zapovijedala vlastitim brodom niti je osobno odlučivala koji brod valja napasti. Ostalo je zabilježeno da je sa svojim mužem zatrudnjela i napustila gusarenje samo za razdoblja trudnoće. Kad je rodila, dijete je na čuvanje ostavila prijateljima na Kubi.

Ubrzo se otkrilo da Anne nije jedina žena na Rackhamovom brodu. Naime, na nj se krišom ukrcala, ta-

Katedrala u Corku

Nestvarni grad

Cork je glavni grad istoimene irske pokrajine. Taj smaragdno-zeleni otok lijep je u svim svojim dijelovima, ali Cork nad kojim se nadvila veličanstvena katedrala djeluje gotovo nestvarno. Smješten u duboku zaljevu, zapravo je sjedinjen s Cobhom koji mu je matična luka, a u povijesti je ostao upisan i kao mjesto iz kojeg je Titanic isplovio na svoje zlosretno putovanje. Cork ili Corcaigh kako se zove na keltskom može poslužiti i kao odskočna daska za posjet zamku Blarney sjeverno od njega. Kažu, tko poljubi kamen na vrhu zamka, do vijeka će biti blagoglagoljiv. Samo, poljubiti ga se može tek u nemogućem položaju, ležeći i glavom spušenom unatrag i niže od tijela... Zli jezici govore kako se zapravo ljubi zid nekadašnjeg zahoda, ali nema nijednog posjetitelja Corka koji nije posjetio i Blarney. Možda se Anne Bonny rodila i nešto južnije od Corka, nadomak bajkovitog mjestašca Kinsale koje sa svojim lučkim pubovima i jarko obojenim kućama gotovo utjelovljuje irsku legendarnu draž. Dakako i irsko zvukovno okruženje: svake večeri iz pubova dopiru prepoznatljiva irska glazba, žamor, pa i pjevanje gostiju koji se ne mogu othrvati okusu svemirski poznatog piva Guinness.

kođer prurušena u muško, izvjesna Mary Read. Bila je to djevojka nešto starija od Anne, rođena u Plymouthu, koju je kao dijete majka prurušavala u dječaka, ne bi li od svoje svekrve koja nije voljela žensku, već mušku djecu, izmamila novac za njezino uzdržavanje, i navika prurušavanja u muško se održala. Otkrivši da je riječ o djevojci, Anne se s njom sprijateljila. U svakom slučaju, kad je Rackham postao ljubomoran na njezino neprekidno druženje s tim mornarom, kako je on vjerovao, morala mu je priznati da je riječ o ženskoj osobi; Mary je tako bilo dopušteno da ostane na brodu, ali svi su članovi posade sad znali njezin pravi spol.

Potkraj godine 1720. Rackhama i njegovu posadu napao je brod kojim je zapovijedao kapetan Jonathan Barnett u službi guvernera od Jamajke. Gusari i nisu pružili neki ozbiljniji otpor jer su mahom bili pijani, ali trijezne Anne i Mary neko su vrijeme pružale neviden otpor. Ipak, našle su se u tamnici zajedno sa svim ostalima, a guverner ih je sve osudio na smrt vješanjem. Kažu da je na smrt osuđeni Rackham htio još jednom vidjeti svoju ženu i da mu je tom prilikom rekla:

“Žao mi je što te vidim u zatvoru, ali da si se borio kao muškarac, ne

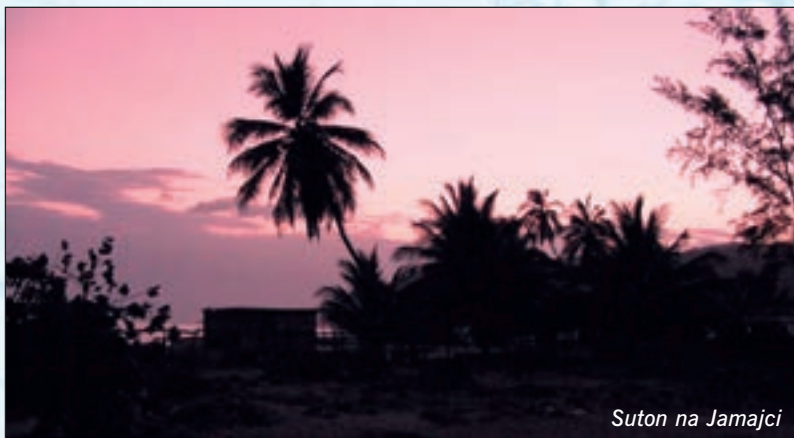
bi morao visjeti poput pseta.”

Nakon uhićenja i za vrijeme suđenja, i Anne i Mary su priznale da su obje trudne, ali nikad se nije saznalo tko je bio otac i jednog i drugog djeteta. Objema je izvršenje kazne odgođeno dok ne rode. Mary Read nikakvu slobodu nije dočekala jer je u zatvoru umrla, najvjerojatnije pri porodu. Što se Anne tiče, o njoj po-

vijest više ne kazuje ništa. Ne zna se je li bila oslobođena ili pogubljena. Neki povjesničari stoga vjeruju da je njezin otac platio za nju znatnu otkupninu i pružio joj priliku da započne nov život. Drugi pak tvrde kako se vratila mužu, a treći da je čak nastavila gusariti, ali pod novim imenom i s posve novim identitetom. ■

Zemlja voda, šuma i - ruma

Down the way where the nights are gray and sunshine is daily on the mountain top - stihovi su legendarne pjesme legendarnog Harryja Belafontea. Pjesma se zove Jamaica Farewell ili Zbogom Jamajko i pjeva o tužnom raskanku jednog mornara koji djevojku mora ostaviti u Kingston - gradu. Dok su prastanovnici taj karipski otok zvali zemljom voda i šuma, doseljenici su ga ubrzo pretvorili u zemlju ruma. Ako se izuzme rum s Kube koja je jedva 150 kilometara dalje, jamajkanski je rum najpoznatiji na svijetu. Valjda ga je u manjim količinama pila i Anne Bonny čameći u zatvoru i čekajući presudu. Ili ga se kao trudnica odricala, da ne naštetiti još nerođenom djetetu?

Suton na Jamajci

Mario Filipi: "Na istočnom pragu domovine", Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata, Zagreb, 2006.

Na samom izmaku prošle godine u Novinarskom domu predstavljena je knjiga koja sadrži dio onoga što je ratni izvjestitelj Mario Filipi kamerom i perom zabilježio u Slavoniji u ljeto i jesen 1991. Riječ je o svojevrsnoj fotomonografiji koja sadrži oko 360 fotografija iz toga vremena s raznim prizorima, kao i njegova ratna izvješća za *Glas Slavonije* koja su dijelom preuređena u dnevničke zapise. U potpisu svake fotografije navedeno je vrijeme i mjesto njezina nastanka, a uz golemi napor autora poznata su i imena većine osoba koje je ovjekovječio svojim fotoaparatom.

Iako je u srpskoj agresiji na Hrvatsku teško stradao (nakon ranjavanja između Nuštra i Marinaca 13. listopada 1991. ostao je bez ruke i noge), Filipi je nastavio s radom. U želji da trajno dokumentira zabilježeno tijekom rata odlučio je surađivati s Hrvatskim memorijalno-dokumentacijskim centrom Domovinskog rata, u kojemu je pohranjena sva njegova građa iz toga vremena, a plod te suradnje je i ova knjiga, koju je uredio ravnatelj Centra Ante Nazor s istom namjerom kao i sam autor - da se ne zaboravi. "Smatram je djelom maloga čovjeka koji je nešto vidio, nešto manje od toga snimio, i prošao kroz pakleni rub smrti, da bi danas svjedočio o olovnom razdoblju ljeta i jeseni 1991., o danima onakvima kakvi su doista bili", zapisao je u predgovoru svojoj knjizi "mali čovjek" velikog srca zahvaljujući čijoj je hrabrosti hrvatska književnost bogatija za još jedno svjedočanstvo o Domovinskom ratu, a hrvatska povijest za hvalevrijedan izvor iz toga vremena.

Mirela MENGES

FILMOTEKA

Top 10 najboljih filmova u 2006. (I. dio)

Došlo je doba kada se ocjenjuje što nam je donijela i za pamćenje ostavila protekla godina. Iako mi se čini da ju filmska povijest neće zapamtiti kao vrlo važnu, ipak ima dovoljno materijala da bi se sastavila ljestvica od deset naj naslova:

10. **Sve džaba** - ovim je filmom prvi put u povijesti debitant Antonio Nuić postao apsolutni pobjednik Pule.

9. **King Kong** - adaptacija (remake) koja kvalitetom odskaka od prosjeka, prije svega zahvaljujući nepresušnoj mašti redatelja Petera Jacksona.

8. **Mrtva nevjesta Tima Burtona** - imati godinama mogućnost dočekivati nove filmove Tima Burtona za one koji su "djeca u srcu" prava je privilegija.

7. **Pokojni** - Martin Scorsese vratio se onome u čemu je najbolji - klasičnom mafijaškom obračunu "unutar obitelji".

6. **Karaula** - Rajko Grlić još jednom je dokazao da je trenutačno u modi Ante Tomić, a iz njihove radionice dobili smo najbolju domaću komediju godine.

5. **United 93** - fenomenalan triler o sudbini četvrtog zrakoplova otetog 11. rujna 2001. Sa sigurnošću mogu tvrditi da će se ovaj film na predstojećoj dodjeli Oscara sasvim zaslužno okititi brojnim, prvenstveno glumačko-režijskim, zlatnim kipićima.

4. **Život drugih** - pobjednika Zagrebačkog filmskog festivala potkraj godine europska je akademija proglasila najboljim europskim filmom.

3. **Grbavica** - nikada dosad nije hrvatska kinematografija zaslužila Zlatnog medvjeda - jednu od najprestižnijih filmskih nagrada. No, i taj je dan dočekan, i to za bosanski film u kojem je Hrvatska koproducent.

Kao i prošle godine, najbolji domaći i strani film bit će predstavljeni u sljedećem broju *Hrvatskog vojnika*.

Leon RIZMAUL

12. siječnja 1841. Osvojen Antarktik

Antarktik, južno zaleđeno kopno, jedini kontinent koji oplakuju sva tri svjetska oceana, posljednji je na koji je stupila ljudska noga. Učinio je to britanski pomorski istraživač James Clark Ross kada je 12. siječnja 1841.

stupio na antarktičko tlo i ponosno ga proglasio, u čast svoje mlade kraljice, Viktorijinom zemljom. Otkriće je bilo uistinu veliko - novi kontinent bio je veći od čitave Europe, ali otpočetak je bilo jasno da neće donositi britanskom imperiju korist poput Indije ili Kanade. Antarktik je gotovo u potpunosti pokriven vječitim ledom, dok su jedina 2% nezamrznutog kopna kamene ogoljene planine. Zbog toga na "južnom kontinentu" gotovo da i nema života. Veliki kitovi i malobrojni galebovi rijetke su vrste prilagođene tako surovim prilikama, a najpoznatiji stanovnici, pingvini, čudnovate su ptice koje ne znaju letjeti i bolje se snalaze u vodi nego na kopnu. Poslije Rossa brojne su ekspedicije kretale na Antarktik. Najpoznatija utrka ledenim prostranstvima dogodila se 1911. U njoj je Norvežanin Amundsen pobijedio Britanca Scotta postavši prvi čovjek koji je stupio na Južni pol. No, poslati ekspediciju na Antarktik više je bila stvar prestiža nego stvarne istraživačke potrebe. Od početka su mnogi istraživači proglašavali posjećena područja svojinom matične zemlje. Na poslijetku je 1959. potpisan sporazum o upravljanju Antarktikom. Sedam država - Argentina, Čile, Australija, Novi Zeland, Francuska, Velika Britanija i Norveška - podijelilo je veliki kontinent među sobom. Istodobno je osnovano savjetodavno vijeće s ulogom očuvanja Antarktika preko kojeg u upravljanju "južnim kontinentom" danas sudjeluje ukupno 45 svjetskih zemalja. Brojnim zakonskim aktima onemogućeno je iskorištavanje prirodnih bogatstava, odlaganje otpada i testiranje nuklearnog naoružanja, čime je ujedno zajamčeno očuvanje svijeta kakvog pingvini poznaju već tisućama godina.

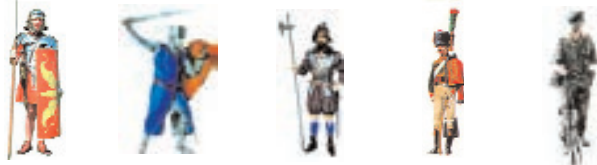
Leon RIZMAUL

DUHOVNOST

Krštenje i globalna obitelj

Prva vojna kapelanija koja je dislocirana slijedom preustroja je "Sveta Obitelj" u Središtu za logistiku koje je također preustrojeno. Bez obzira što ne treba u tome tražiti simboliku, to nas može potaknuti na razmišljanje o "tranziciji" obitelji od nekadašnjeg toplog gnijezda u nedefiniranu ugovornu strukturu bez obveza. Posljedica je izumiranje europskih naroda. Tako će npr. Njemačka do 2050. izgubiti više od 10 milijuna stanovnika, ako se sadašnja tendencija nastavi, a Hrvatska "samo" milijun! Zbog toga i na političkoj razini ima apela da se "europska obitelj" ne pretvori u "europsko tržište" bez duha i duše. Ivan Krstitelj je objašnjavao da krsiti samo vodom a Isus će krsiti Duhom Svetim i ognjem. Doista, tamo gdje nema krštenja vatrom Duha Svetoga nema ni poštivanja ljudske osobe i naroda. Tamo se, bez truna grižnje savjesti i bez pomisli na "kolateralnu štetu", napalmom ili tzv. tepisima bomba "krštava" gradove i cijela naselja pretvara u "polja smrti". Nekad "u ime naroda", a nekad "za dobrobit čovječanstva" ili radi "izvoza demokracije" u procesu stvaranja "globalne obitelji". Na početku nove godine Crkva nas upućuje na Svetu Obitelj kao uzor. Josip i Marija bili su svojevrsna logistika Isusu u njegovu mesijanskom poslanju. Kršćani su također "logističari" Evanđelju u stvaranju bratstva među ljudima, u izgradnji svijeta kao skladne obitelji na temelju biblijske "doktrine". A to je zadaća i vojnika-kršćana, koji će ne toliko sofisticiranim oružjem nego prvenstveno svjedočanstvom svojega života u domovini i "ma gdje bili" tome davati doprinos. Jer po krštenju vatrom Duha Svetoga čovjek, ako prihvati život po Radosnoj vijesti, postaje "Božji ljubljani sin". A to je najčvršći temelj i za izgradnju globalne obitelji solidarnosti, sloge, pravde i mira. Kakva radost! I kakva radosna zadaća, poglavito u (n)ovoj godini sa "šifrom" - '007!

Andelko KAČUNKO

Danska kraljevska garda

Svaki turistički obilazak glavnog danskog grada ili počinje ili završava ispred palače **Amalienborg** ispred koje su gardisti koji, premda u izmijenjenim bojama, u mnogočemu podsjećaju na one koji čuvaju **Buckinghamsku palaču** u Londonu. Riječ je o pješačkoj postrojbi danske vojske koje je službeni naziv **Den Kongelige Liv-**

garde (Kraljevska tjelesna garda). Ustanovljena je bila još 1658. za vladavine kralja **Frederika**, i imala dvostruku zadaću: djelovala je kao i svaka druga pješačka regimenta, a istodobno je morala čuvati i danske monarhe. U tom smislu, ni danas se nije ništa promijenilo, osim što gardisti čuvaju ne samo službenu kraljevsku rezidenciju - palaču Amalienborg već i sve ostale zgrade i objekte u kojima danska kraljevska obitelj od vremena do vremena boravi.

Želja je svakog promatrača pred palaču Amalienborg stići upravo u vrijeme smjene gardista jer zanimljive nisu samo njihove odore već i sama ta ceremonija. Premda je smjena danske kraljevske garde vrlo popularni turistički doživljaj, nikad nije dosegla ni približnu popularnost smjene garde u Londonu, baš kao ni smjena gardista u Stockholmu. S londonskom se popularnošću nije mogla mjeriti ni svojevrsna atrakcija - smjena garde u bivšem DDR-u, odnosno u istočnom Berlinu, baš kao što se ne mogu mjeriti ni novokomponirane garde i smjene, poput one na Hradčanima u Pragu.

Što se odore tiče, kad su na dužnostima nose tamnoplave kapute i svijetloplave hlače, ali njihova ceremonijalna ili svečana odora najsličnija je odorama pripadnika britanske garde koja se zove **Foot Guards**: skrletno crvene tunike, bijeli pojasevi koji se križaju na prsima i šubare od medvjedeđeg krzna na kojima je regimentalna kokarda u kojoj su sunce i kraljevski grb. Naoružani su tzv. gardijskim sabljama koje u svojem obliku potječu još iz vremena Prvog šleskog rata koji se vodio polovicom XIX. stoljeća, ali istini za volju, riječ je o francuskoj pješačkoj sablji. Zanimljivo je da je u gardi svoj vojni rok odslužio i danski prijestolonasljednik **Frederik**. Što se vojne strukture tiče, danska kraljevska garda ima sedam bataljuna: prvi je i najstariji, upravo onaj osnovan 1658. i danas je baš kao i svi ostali, postrojba oklopnog pješaštva. Drugi je bataljun bio osnovan dvjestotinjak godina kasnije, treći 1923., četvrti 1961., a peti, šesti i sedmi godine 2000.

Jurica MILETIĆ

www.irishmilitaryinsignia.com

Kao što URL sitea i kazuje, riječ je o stranici posvećenoj irskoj militariji, točnije vojnom znakovlju i medaljama irskih oružanih snaga. Site je izvrsno uređen, lagan za pretraživanje, a svaka oznaka svojevrsni je vodič prema srodnim oznakama. Nažalost, trenutačno nije u funkciji link prema medaljama i

odlikovanjima, no, webmasteri su nedavno postavili poruku posjetiteljima u kojoj uz ispriku najavljuju skorašnju popunu i tog dijela sadržaja.

Premda nije riječ o siteu čiji je vlasnik neki muzej ili vojna ustanova, ipak je i takav, privatni web vrlo dobar vodič kroz irsku vojsku. Od dodatnih linkova izdvajamo **WebSite Updates** ispod kojeg se nalazi opis novih oznaka s vremenom updatea na stranicu, što je prilično važan podatak redovitim posjetiteljima stranice. Jedini nedostatak sitea je nemogućnost uvećavanja fotografija, već se ljubitelji i kolekcionari militarije moraju snalaziti na razne druge načine ne bi li na hard disk spremili ponuđene materijale.

Ukratko, site treba preporučiti ljudima koje zanima takva tematika.

Ivan BELINEC

KVIZ

pripremio D. VLAHOVIĆ

1. U bici kod Vouillea Vizigote je 507. porazio prvi franački kršćanski kralj:

- A Pipin Mali
- B Karlo Veliki
- C Klodvik

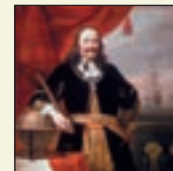

2. Godine 1307. francuski kralj Filip IV. Lijepi uhitio je i poubijao:

- A inkvizitore
- B vitezove templare
- C protestante

3. Nizozemski admiral rođen 1607. godine zvao se:

- A Karel Dormann
- B Michiel de Ruyter
- C Thomas Barlow

4. Napoleon Bonaparte 1807. napao je:

- A Norvešku
- B Egipat
- C Rusiju

5. John Wayne, rođen 1907., imao je glavnu ulogu u ratnom filmu:

- A Apokalipsa danas
- B Najdulji dan
- C Tanka crvena linija

Prijemne - 1u;2B;3B;4C;5B

ISAF
کوتاه او همکاری

HRVATSKA VOJSKA